

Onderlinge

Verslag inzake de Solvabiliteit
en de Financiële Toestand
(SFCR)

2022

Onderlinge
Verzekeringmaatschappij
"SOM" U.A.

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	3
2.	Samenvatting.....	4
3.	Activiteiten en resultaten	7
3.1	Activiteiten	7
3.2	Resultaten uit verzekeringsactiviteiten	9
3.3	Resultaten uit beleggingsactiviteiten	10
3.4	Resultaten uit overige activiteiten	10
3.5	Overige informatie	10
4.	Governance	11
4.1	Algemene informatie over het governancestelsel	11
4.1.1	Bestuurlijke structuur	12
4.1.2	Organisatiestructuur	15
4.1.3	Beleidslijnen	16
4.2	Deskundigheid en betrouwbaarheid	17
4.3	Risicomanagement systeem.....	18
4.3.1	Risicobereidheid	18
4.3.2	Risicostrategie en –beleid	19
4.3.4	Opzet en organisatie van het systeem van risicomanagement	21
4.4	Interne controle omgeving.....	26
4.4.1	Risicomanagement functie	27
4.4.2	Compliance functie	28
4.4.3	Actuariële functie	28
4.4.4	Interne audit functie	29
4.5	Uitbesteding	30
4.6	Overige belangrijke informatie.....	30
5.	Risicoprofiel	31
5.1	Verzekeringstechnische risico's.....	31
5.2	Marktrisico	32
5.3	Liquiditeitsrisico	34
5.4	Operationeel risico	34
6.	Financiële positie van SOM op Solvency II grondslagen.....	36
6.1	Solvency II balans	36
6.2	Informatie over de waardering van activa	38
6.3	Informatie over de waardering van technische voorzieningen	38
6.4	Informatie over de waardering van andere verplichtingen.....	41
6.5	Overige materiële informatie	41
7.	Kapitaalbeheer	42
7.1	Hoofdpijnen van het kapitaalbeleid	42
7.2	De solvabiliteit van SOM	42
7.3	De ontwikkeling van de SCR en de MCR.....	43
7.4	De structuur, het bedrag en de kwaliteit van het eigen vermogen.....	44
7.5	Overige gegevens	45

1. Inleiding

Voor u ligt ons “verslag inzake de solvabiliteit en de financiële toestand” van Onderlinge Verzekeringmaatschappij “SOM” U.A. (hierna: SOM). Dit rapport is opgesteld aan de hand van de richtlijnen die daarvoor in de Solvency II regelgeving zijn vastgelegd.

Solvency II vereist twee ‘kwalitatieve’ rapportages:

- een openbaar rapport inzake de solvabiliteit en de financiële positie, ook wel aangeduid met de Engelse afkorting “SFCR” (Solvency & Financial Condition Report);
- een vertrouwelijk rapport aan de toezichthouder (in casu: DNB) betreffende min of meer dezelfde onderwerpen, maar dan met meer detail en inclusief eventuele vertrouwelijke informatie.
Deze rapportage maakt deel uit van wat wordt aangeduid als de “RSR” (regular supervisory report).

Het normenkader voor het opstellen van deze rapportage wordt gevormd door de volgende wet- en regelgeving, aangevuld met toelichtingen van de toezichthouder:

- *Solvency II Directive (2009/138/EG), artikel 51 en verder;*
- *Gedelegeerde Verordening Solvency II (EU 2015/35), Hoofdstuk 12 en 13;*
- *Uitvoeringsverordening (EU 2015/2450)*
- *Relevante richtsnoeren van EIOPA, waaronder EIOPA-BoS-15/109 – Richtsnoeren voor rapportage en openbaarmaking.*
- *Brieven van DNB, waaronder die van 2 april 2015 (aandachtspunten kwantitatieve rapportage voorbereidende fase Solvency II en toelichting daarop) en van 22 januari 2016 (Aandachtspunten Day One rapportage).*
- *DNB Guidance bij kwalitatieve SII Preparatory Guidelines rapportage*

2. Samenvatting

Activiteiten

SOM is een onderlinge verzekeringsmaatschappij, die zich richt op het aanbieden van diverse eenvoudige ('simple risk') schadeverzekeringen. Haar klanten, zo'n 45.000, zijn verspreid over het gehele land. De SOM is een initiatief van diverse Onderlinge verzekeringsmaatschappijen en coöperaties om met elkaar op een betrouwbare en coöperatieve manier diverse verzekeringsproducten te kunnen aanbieden. Van oorsprong verzekeren deze maatschappijen zelfstandig brandverzekeringen op coöperatieve basis. Zij zochten gezamenlijk naar een manier om hun klanten ook voor andere verzekeringen een coöperatieve oplossing te bieden.

Voor 2022 stond een aantal introducties voor nieuwe verzekeringsproducten gepland. Daarnaast lopen er onderzoeken naar nieuwe dekkingsmogelijkheden en dekkingsuitbreidingen binnen bestaande producten. Het updaten en herschrijven van bestaande polisvoorwaarden is een continu proces. Door de introductie van nieuwe producten en aanpassingen in de producten verwachten wij een kleine groei te bewerkstelligen. De samenwerking met het ODC en investering in diensten van het ODC zullen bijdragen in groei en kostenefficiëntie in bedrijfsprocessen.

Het boekjaar is afgesloten met een positief resultaat van € 979.376 (2021: € 1.612.065), hetgeen nader is toegelicht in de jaarrekening 2022, welke van de website kan worden gedownload.

Strategie

De maatschappij groeit door. Het aantal polissen is in 2022 met 3% toegenomen (2021: +3%) en het premie-inkomen is met 4% gestegen (2021: +4%). Deze groei is zichtbaar in alle branches die SOM voert. De groei zorgt er mede voor dat de solvabiliteitseis toeneemt. De kapitaalbuffers van de maatschappij zijn ruim voldoende om te zorgen dat aan de gestelde solvabiliteitsnormen blijvend wordt voldaan. Dit blijkt ook uit de doorrekening van de verschillende kapitaalprojecties in de jaarlijkse ORSA.

SOM heeft haar strategie opgenomen in een strategisch plan 2017-2022. De strategie wordt jaarlijks geëvalueerd en in 2023 zal de strategie voor 2023-2028 worden vastgesteld. Er was geen aanleiding om de strategie in 2022, noch direct voor 2023, aan te passen. SOM ziet volop kansen in het versterken en verbreden van de coöperatieve verzekeringsketen. Dit resulteert in een strategie voor SOM die zich enerzijds kenmerkt in investeringen om een gezonde groei en resultaat te bewerkstelligen en anderzijds in investeringen in digitalisering en samenwerkingsvormen om kosten te besparen.

Risicoprofiel

SOM is een eenvoudige verzekeraar die 'gewone en goede' producten aanbiedt. SOM is alleen actief in producten en segmenten die de organisatie goed kent, te denken valt aan autoverzekeringen, reisverzekeringen, rechtsbijstandverzekeringen, ongevallenverzekeringen, brandverzekeringen, aansprakelijkheidsverzekeringen. Mede hierdoor is er een goed zicht op de verzekeringstechnische resultaten en risico's. SOM onderscheidt zich door de samenwerking met onderlinge verzekeringsmaatschappijen en coöperaties. Persoonlijke betrokkenheid staat hoog in het vaandel. Gezamenlijk worden de risico's gekend en adequaat beheerst.

De maatschappij beheerst verzekeringstechnische risico's door een gezonde premiestelling, een adequate systematiek van schadereservering en een op haar omvang afgestemd herverzekeringsbeleid, waarbij rekening wordt gehouden met de aanwezige solvabiliteit van SOM.

De maatschappij bezit een aandelen- en obligatieportefeuille. Hierin is door spreiding en afdekking van risico's rekening gehouden met de wens van leden om de risico's beperkt te houden. Onze solvabiliteit staat een minder terughoudend beleid toe en de betreffende deskundigheid daartoe kan worden ingehuurd. Om die reden worden de ontwikkelingen op de kapitaalmarkt gemonitord. Periodiek wordt het beleggingsbeleid geëvalueerd en mogelijk heroverwogen.

Andere risico's die onderdeel uitmaken van het risicoanalysemodel zijn krediet-, strategische, operationele en integriteitsrisico's. Al deze risicogebieden heeft SOM geadresseerd in haar risicoanalysemodel.

Solvabiliteit

Onder de risico gebaseerde Solvency II norm beschikt SOM over ruim voldoende vermogen. Eind 2022 bedroeg de solvabiliteit op Solvency II grondslagen 295% (2021: 279%). Het beleid van het bestuur is te streven naar een solvabiliteit van tenminste 200% onder Solvency II. De interne norm hebben we in ons kapitaalbeleid vastgesteld op 150%. In de ORSA ("Own Risk & Solvency Assessment") wordt vastgesteld of deze buffers adequaat zijn gezien de risico's waar de verzekeraar aan bloot staat. Door deze ruime buffer ten opzichte van de wettelijke eis kan SOM ook aan alle eisen voldoen bij grote calamiteiten, zoals opeenvolgende verliesjaren en/of aanpassingen van de berekeningen van de (toekomstige) wettelijke eis.

De ontwikkeling van de solvabiliteit kan als volgt worden geschetst:

In € x 1.000	31-12-2022	31-12-2021	31-12-2020
Beschikbaar kapitaal *	14.161	13.429	12.908
Kapitaalseis ("AMCR")	4.000	3.700	3.700
Solvabiliteitsratio	354%	363%	349%
Kapitaalseis ("SCR")	4.803	4.816	4.679
Risico gewogen solvabiliteitsratio	295%	279%	276%

* Het beschikbare kapitaal is het vermogen op Solvency II grondslagen.

Het vermogen op Solvency II grondslagen wijkt af van het eigen vermogen in de jaarrekening.

SCR = Solvency Capital Requirement, ook aangeduid als 'SCR' - Solvabiliteit Kapitaal Vereiste, is het risico gebaseerde kapitaalvereiste onder Solvency II

De voornaamste redenen voor de ontwikkeling van de risico gewogen kapitaalseis (SCR) zijn:

Van 2021 naar 2022:

- Het kapitaalvereiste voor het marktrisico is in 2022 met € 316k afgenomen. Met name de kapitaalvereisten voor het aandelenrisico, het kredietrisico en het concentratierisico zijn afgenomen.
Dat de verschillende marktrisico's zijn afgenomen komt door een forse daling van de waarde van de aandelen (inclusief aandelen in andere valuta) en door een afname in de schokparameter voor bijvoorbeeld het aandelenrisico per 2022Q4 (ten opzichte van ultimo 2021).
- Het schadeverzekeringstechnisch risico is nagenoeg gelijk gebleven. Binnen deze module zien we dat het Premie- en reserverisico is afgenomen als gevolg van een veel hogere verdiscontering, het royementsrisico is licht afgenomen als gevolg van een iets verminderde winstverwachting en het catastroferisico is toegenomen als gevolg van de groei van de portefeuille en indexering van verzekerde sommen.
- De belastingcorrectie is in 2022 met 16k toegenomen (minder correctie). Hoewel de winst over 2022 en daarmee de carry back met aanzienlijk meer is afgenomen ten opzichte van het jaar ervoor, wordt de beperkte toename veroorzaakt door een veel hogere herwaardering van de jaarrekening eigenvermogen naar Solvency II marktwaardering. De belangrijkste oorzaak ligt in het veel hogere effect van verdiscontering. Op jaarrekeninggrondslagen wordt de voorziening nominaal overgenomen en onder Solvency II is er als gevolg van verdiscontering per 2022Q4 een forse afslag op de voorzieningen. Dit verschil wordt als latente belastingverplichting onder Solvency II opgevoerd.

Van 2020 naar 2021

- Het kapitaalvereiste voor het schadeverzekeringstechnisch risico is in 2021 met 285k toegenomen. Met name de kapitaalvereisten voor het premie- en reserverisico en het catastroferisico zijn toegenomen. Dit eerste wordt veroorzaakt door een lichte toename in zowel de voorzieningen als het premievolume. Het catastroferisico is toegenomen door een toename in het eigen behoud en een minder gunstige 200meter brand concentratiecirkel.
- Het kapitaalvereiste voor het marktrisico is in 2021 met € 83k toegenomen. Ondanks een flinke afname in het renterisico zorgen de toenames in de andere marktrisico modules op totaalniveau toch voor een toename van het marktrisico.

In hoofdstuk 7 – kapitaalbeheer wordt nader ingegaan op de samenstelling van het kapitaalvereiste en het beschikbare eigen vermogen.

Governance

SOM is een onderlinge verzekeraar. Dit heeft niet alleen juridische consequenties, maar brengt ook een eigen gedachtegoed met zich mee. Als maatschappelijk betrokken organisatie wil SOM verantwoording afleggen naar haar interne bestuursorganen en haar leden. Integriteit, transparantie en controleerbaar bestuur zijn daarbij van essentieel belang. Corporate Governance krijgt daarom veel aandacht van de Raad van Commissarissen en de Raad van Bestuur.

Het onderlinge karakter is gewaarborgd door het feit dat de leden-verzekerden lid van SOM zijn en daarmee hun zeggenschap in de organisatie behouden. Deze zeggenschap wordt getrupt uitgeoefend door de leden-aandeelhouders. Ten aanzien van de bestuursorganen is gekozen voor een tweehoofdige Raad van Bestuur (tevens directie). Verder beschikt de maatschappij over een Raad van Commissarissen en een Algemene Ledenvergadering.

Bij de uitwerking van bestuurs- en toezichthoudende verantwoordelijkheden leeft SOM maatschappelijk geaccepteerde en gangbare codes na, zoals:

- de Gedragscode Verzekeraars van het Verbond van Verzekeraars
- de Gedragscode Verwerking Persoonsgegevens Financiële Instellingen

De ontwikkelingen in wet- en regelgeving voor het toezicht op verzekeraars (Wet op het Financieel Toezicht (Wft) en Solvency II) worden op de voet gevolgd en vertaald naar interne beleidsaanpassingen. In 2022 zijn er geen wijzigingen doorgevoerd in de governancestructuur van de organisatie.

3. Activiteiten en resultaten

3.1 Activiteiten

SOM is een zelfstandige onderlinge schadeverzekeringsmaatschappij op aandelenbasis, die is opgericht op 12 december 1997. Het doel van de maatschappij is het met haar leden op onderlinge grondslag sluiten van schadeverzekeringen en sommenverzekeringen. Het sluiten van deze schadeverzekeringen en sommenverzekeringen mag uitsluitend plaatsvinden via bemiddeling van de leden-aandeelhouders.

SOM draagt risico's in de simple risk branches en kent vergunningen voor de volgende verzekeringsactiviteiten:

- ongevallen,
- voertuig casco,
- brand en natuurevenementen,
- andere schaden aan goederen,
- aansprakelijkheid motorrijtuigen,
- algemene aansprakelijkheid,
- rechtsbijstand en hulpverlening.

Juridische structuur

De juridische structuur van SOM betreft een onderlinge waarborgmaatschappij u.a. SOM kent leden-aandeelhouders en leden-verzekerden. Tezamen hebben zij het stemrecht in de maatschappij, waarbij het stemrecht van de leden gedelegeerd is aan het lid-aandeelhouder. SOM kent per 31-12-2022 24 leden-aandeelhouders. Het hoogste orgaan van de maatschappij is de Algemene Ledenvergadering die minimaal één keer per jaar bijeenkomt. Daarnaast is er een directie (raad van bestuur) en een raad van commissarissen.

SOM is statutair gevestigd te De Meern.

Postadres: Onderlinge Verzekeringmaatschappij "SOM" U.A.
                          Postbus 104
                          3454 ZJ De Meern

Bestuur van de verzekeraar

De raad van bestuur van de verzekeraar bestaat uit de volgende twee personen:

Algemeen directeur	-	Dhr. A. Noorlander
Directielid	-	Dhr. G. Gardenbroek

Raad van Commissarissen

De raad van commissarissen bestaat uit de volgende leden:

Voorzitter	-	Dhr. E.A. van Gelderen
Vicevoorzitter	-	Dhr. J.E. Jonker
Lid	-	Mevr. A.J.T.W. Erkens
Lid	-	Dhr. G.J.H. Geerling
Lid	-	Dhr. J.M. Haasnoot

De samenstelling van de Raad van Commissarissen heeft in 2022 geen wijzigingen ondergaan.

Audit- en risicocommissie

De audit- en risicocommissie betreft een vaste commissie van de raad van commissarissen en is ingesteld om de raad te adviseren met betrekking tot onder andere het financiële verslagleggingsproces, het interne risicobeheersings- en controlesysteem en de externe accountantscontrole.

De audit- en risicocommissie bestaat uit de volgende leden:

Voorzitter	-	Dhr. G.J.H. Geerling
Lid	-	Mevr. A.J.T.W. Erkens

Sleutelfuncties

De sleutelfuncties worden door de volgende functionarissen ingevuld:

Tweedelijns functie

Risicomanagement functie	-	dhr. G. Gardenbroek
Compliance functie	-	mevr. E. van Reenen (sleutelfunctiehouder: dhr. G. Gardenbroek)
Actuariële functie	-	mevr. J. Hooper, Arcturus (sleutelfunctiehouder: dhr. G. Gardenbroek)

Derdelijns functie

Interne audit functie	-	dhr. D. Boersen (sleutelfunctiehouder: dhr. A. Noorlander)
-----------------------	---	---

De tweedelijns sleutelfuncties zijn benoemd door de raad van bestuur. Hun taken, verantwoordelijkheden, bevoegdheden en middelen staan beschreven in een charter, dat voor elke sleutelfunctie is opgesteld. Voor benoemingen, alsmede wijzigingen in de charters is instemming van de RvC vereist.

De derdelijns sleutelfunctie is benoemd door de raad van commissarissen. De taken, verantwoordelijkheden, bevoegdheden en middelen staan beschreven in een charter. Voor wijzigingen in de charter is instemming van de RvC vereist.

De compliance officer en de risk manager rapporteren op kwartaalbasis aan de raad van bestuur en raad van commissarissen. De actuariële functie rapporteert jaarlijks over de toereikendheid van de technische voorzieningen en de SCR-berekeningen, en voert ook een toets uit op de berekeningen van de ORSA. De interne audit functie rapporteert afhankelijk van de uitgevoerde audits.

De sleutelfunctionarissen hebben een escalatielijns naar de voorzitter van de raad van commissarissen.

Toezicht

De accountant en externe toezichthouder van de verzekeraar is:

Externe accountant	-	drs. A.N. Terstegen RA, Mazars Accountants N.V.
--------------------	---	--

3.2 Resultaten uit verzekeringsactiviteiten

De resultaten uit verzekeringsactiviteiten zijn als volgt:

Technisch resultaat	31-12-2022	31-12-2021	31-12-2020
Verdiende premie	22.802.230	21.895.559	21.048.147
Aandeel herverzekering	-18.083.820	-17.366.834	-16.644.623
Schadelast	14.565.394	17.703.938	9.161.522
Aandeel herverzekering	-11.054.919	-14.079.025	-6.366.397
Technisch resultaat	1.207.935	903.812	1.608.399

De verdeling naar de verschillende risicogroepen:

Technisch resultaat 2022	Motor aansprak.	Motor Casco	Algemene aansprak.	Brand & andere zaken	Rechts-bijstand	Overig	Totaal
Verdiende premie eigen rekening	8.166.479	4.996.583	1.923.755	5.190.519	1.796.580	682.744	22.756.662
Uitgaande herverzekeringpremies	-6.126.861	-3.748.659	-1.443.297	-4.209.783	-1.660.808	-512.225	-17.701.634
Herverzekeringpremie Excess of loss	-246.990	-28.356	-44.823	-27.900	-	-	-348.069
Wijziging technische voorzieningen niet-verdiende p	24.812	15.203	2.659	2.125	2.013	-1.244	45.568
Aandeel herverzekeraars	-18.609	-11.402	-1.994	-1.594	-1.451	933	-34.117
Premies eigen rekening							4.718.410
Schade eigen rekening bruto	4.905.846	3.360.356	961.153	4.280.224	654	7.369	13.515.602
Toegerekende schadebehandelingskosten							655.122
Aandeel herverzekeraars	-3.717.436	-2.520.267	-720.865	-3.822.988	-654	-5.527	-10.787.736
Wijziging voorziening nog te betalen schaden bruto	879.997	-50.331	837.608	-1.311.502	1.895	37.002	394.669
Aandeel herverzekeraars	-999.619	37.748	-628.206	1.352.540	-1.895	-27.751	-267.183
Schade eigen rekening							3.510.475
Resultaat							1.207.935

Vergelijkende cijfers - verdeling naar verschillende risicogroepen:

Technisch resultaat 2021	Motor aansprak.	Motor Casco	Algemene aansprak.	Brand & andere zaken	Rechts-bijstand	Overig	Totaal
Verdiende premie eigen rekening	8.331.663	4.929.074	1.806.123	4.786.558	1.711.082	275.463	21.839.963
Uitgaande herverzekeringpremies	-6.248.747	-3.696.805	-1.354.592	-3.864.222	-1.573.838	-206.598	-16.944.802
Herverzekeringpremie Excess of loss	-265.673	-34.395	-47.890	-32.648	-91	-110	-380.807
Wijziging technische voorzieningen niet-verdiende p	31.087	15.729	4.328	2.001	1.459	992	55.596
Aandeel herverzekeraars	-23.315	-11.797	-3.246	-1.501	-622	-744	-41.225
Premies eigen rekening							4.528.725
Schade eigen rekening bruto	5.098.026	2.696.463	996.430	3.156.810	1.309	57.644	12.006.682
Toegerekende schadebehandelingskosten							625.245
Aandeel herverzekeraars	-3.824.862	-2.022.347	-749.757	-2.865.826	-1.309	-43.234	-9.507.335
Wijziging voorziening nog te betalen schaden bruto	2.157.681	143.950	536.165	2.276.918	-2.556	-40.146	5.072.012
Aandeel herverzekeraars	-1.864.329	-107.962	-373.944	-2.258.121	2.556	30.109	-4.571.691
Schade eigen rekening							3.624.913
Resultaat							903.812

Verdeling naar regio's

De verzekeringen hebben uitsluitend betrekking op de Nederlandse markt.

Ontwikkeling verzekeringstechnische resultaten

Het premie-inkomen (na aftrek van acquisitiekosten), dat voor een groot deel uit premie voor motorrijtuigverzekeringen en brandverzekeringen bestaat, bedraagt over jaar 2022 ruim € 22,8 miljoen. Het bedrag aan schaden eigen rekening kent een lichte daling ten opzichte van vorig boekjaar. In 2022 is een belangrijk deel van de schade te wijten aan de stormen van februari 2022 (waarvan de belangrijkste storm Eunice is). In 2021 was er sprake van een grote schade in het boekjaar en een hoger uitvallende

schade uit 2011, echter deze vielen voor een groot deel binnen de herverzekeringscontracten waardoor er beperkte impact op het resultaat was. Het aantal schademeldingen is in het afgelopen jaar uitgekomen op ongeveer 6.700 (2021: 5.900).

In 2022 is SOM geconfronteerd met dertig schaden die groter zijn dan € 50.000. Dit betreft vijf brandschaden (totaal voor € 1.300.000) en vijftientig overige schaden (totaal voor € 2.500.000).

3.3 Resultaten uit beleggingsactiviteiten

De resultaten uit beleggingsactiviteiten hebben betrekking op zowel inkomsten uit rentevergoedingen (door de negatieve rente op dit moment een kostenpost) als op rendementen vanuit de beleggingsportefeuille.

Beleggingsresultaat	31-12-2022	31-12-2021	31-12-2020
Deposito's	-44.641	-71.515	-46.183
Beleggingen	-818.006	164.861	185.244

Informatie over beleggingen in securitisaties

Zoals het 'prudent person principle' vereist wordt niet belegd in complexe beleggingsproducten.

Ontwikkeling beleggingsresultaten

SOM heeft haar gelden voor een groot deel in deposito's belegd. Daarnaast wordt er ook een beleggingsportefeuille aangehouden. Deze portefeuille is zeer gediversifieerd belegd. Het rendement is negatief in 2022, voornamelijk door de onrust op financiële markten in het boekjaar, welke ten dele gevolg is van de oorlog in Oekraïne.

3.4 Resultaten uit overige activiteiten

Er bestaan geen andere resultaten die voortkomen uit overige activiteiten.

3.5 Overige informatie

De paragraaf overige informatie is bedoeld om informatie te geven over activiteiten en resultaten welke niet in de eerdere paragrafen is opgenomen. Naar onze inschatting hebben we de belangrijke materiële zaken hiervoor opgenomen en is er verder geen aanvullende informatie meer te vermelden.

4. Governance

4.1 Algemene informatie over het governancestelsel

De SOM kenmerkt zich door een onderlinge structuur waarbinnen op coöperatieve basis wordt samengewerkt. De bij SOM aangesloten lokale onderlinge verzekeringsmaatschappijen en coöperaties en haar leden vormen het coöperatieve kernbedrijf van de SOM.

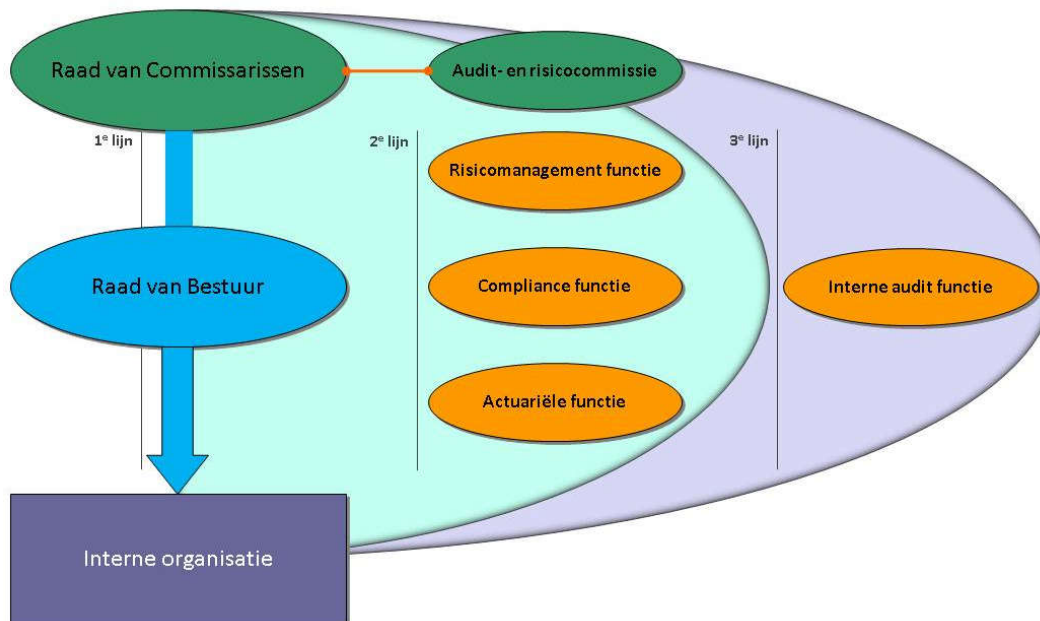
Klanten kunnen lid worden van hun lokale onderlinge / coöperatie. De onderlingen en coöperatie zijn op haar beurt lid-aandeelhouder van de SOM. Ook de klant, die een polis heeft afgesloten, is als lid-verzekerde eveneens lid van de SOM. Haar stem is echter gedelegeerd aan de onderlinge en coöperatie via wiens bemiddeling de polis tot stand is gekomen. Het stemrecht van een lid-aandeelhouder wordt bepaald door het aantal leden-verzekerden en het aantal aandelen binnen de SOM. Het stemrecht is per lid-aandeelhouder gemaximeerd op 15% van het totaal aantal stemmen.

4.1.1 Bestuurlijke structuur

SOM kent drie statutaire organen: de Algemene ledenvergadering, de Raad van Commissarissen en de Raad van Bestuur.

De Raad van Bestuur (RvB) van de SOM wordt gevormd door de directie en het toezicht wordt ingevuld door een raad van commissarissen (RvC). Het hoogste orgaan is de algemene ledenvergadering. Binnen de RvC geldt een audit- en risicocommissie. Daarnaast geeft SOM invulling aan de Solvency II sleutelfuncties van compliance, risicomanagement, actuariaat en interne audit.

Algemene ledenvergadering

Het hoogste besluitvormende orgaan binnen SOM is de Algemene ledenvergadering van de maatschappij. Aan de Algemene ledenvergadering komen een aantal belangrijke bevoegdheden toe zoals het benoemen, schorsen of ontslaan van commissarissen, het vaststellen van de jaarrekening, wijzigen van de statuten en het verlenen van decharge aan de bestuurders en commissarissen. De Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen verschaffen de Algemene ledenvergadering alle relevante informatie die zij nodig heeft voor de uitoefening van haar bevoegdheden.

Raad van Commissarissen

Status en positie

De RvC is het toezichthoudende orgaan van de organisatie. De RvC bestaat uit minimaal drie commissarissen.

Op dit moment hebben zitting:

- De heer E.A. van Gelderen (voorzitter)
- De heer J.E. Jonker (vicevoorzitter)
- Mevrouw A. Erkens
- De heer J.M. Haasnoot
- De heer G.J.H. Geerling

De samenstelling van de Raad van Commissarissen heeft in 2022 geen wijzigingen ondergaan.

Taken en verantwoordelijkheden

De RvC houdt toezicht op de algemene gang van zaken en het uitgevoerde beleid zoals wordt uitgevoerd door de RvB. Daarnaast vervult de RvC een klankbordrol voor de RvB. Richting de RvB is de RvC de werkgever. De RvC legt jaarlijks over haar taken verantwoording af aan de ledenvergadering.

Reikwijdte van de werkzaamheden

De reikwijdte is alles omvattend wat de RvC noodzakelijk acht om haar taken adequaat te kunnen uitvoeren. Er zijn echter een aantal onderdelen waarbij de goedkeuring van de ledenvergadering noodzakelijk is:

- Kapitaalbeleid
- Statutenwijzigingen
- Benoeming commissaris
- Benoeming accountant
- Vaststelling van de jaarrekening
- Fusie, overname en ontbinding van de maatschappij

Benoeming

Een commissaris wordt gekozen door de ledenvergadering. Voorafgaand aan de voordracht vormt de RvC uit haar midden een selectiecommissie die zich bezighoudt met de werving en selectie van een kandidaat-commissaris. Tijdens dit selectieproces wordt de kandidaat-commissaris getoetst op geschiktheid en betrouwbaarheid. De selectiecommissie kan zich laten ondersteunen door externe partijen. De RvB heeft een adviserende rol in het werving- en selectietraject. De Nederlandsche Bank dient zich uit te spreken over de geschiktheid en betrouwbaarheid van de kandidaat-commissaris.

Rapportagelijn

De RvC doet middels de jaarrekening verslag aan de ledenvergadering.

Escalatielijn

Het directe aanspreekpunt voor de RvC is de voorzitter van de RvB. Mocht een situatie uitlopen tot een impasse tussen de RvB en RvC dan dient de externe toezichthouder te worden geïnformeerd. Dit contact wordt in principe gelegd door de voorzitter van de RvC.

Overig

Voor de RvC bestaat een reglement RvC waarin bovenstaande zaken zijn vastgelegd.

Audit- en risicocommissie

Status en positie

De audit- en risicocommissie van de RvC is een intern adviserend orgaan aan de RvC.

Op dit moment hebben zitting:

- De heer G.J.H. Geerling (voorzitter)
- Mevrouw A. Erkens

Taken en verantwoordelijkheden

De audit- en risicocommissie draagt zorg voor de monitoring van het financiële-verslagleggingsproces, het risicobeheersingssysteem en het interne controlesysteem van de maatschappij. De audit- en risicocommissie heeft contact met de externe accountant, maar ook met de interne sleutelfunctionarissen. Er wordt kennis genomen van de bevindingen voorkomend uit de werkzaamheden van de externe accountant en de sleutelfunctionarissen. De rapportages van de sleutelfunctionarissen worden door de audit- en risicocommissie vastgesteld. Tevens wordt gemonitord of de RvB voldoende opvolging geeft aan de geconstateerde bevindingen van externe accountant en de sleutelfunctionarissen.

De audit- en risicocommissie adviseert de RvC over hiervoor genoemde zaken tijdens de RvC vergaderingen. Alle RvC leden hebben overigens toegaan tot de agenda en bijbehorende stukken van de audit- en risicocommissievergaderingen.

Reikwijdte van de werkzaamheden

De reikwijdte beperkt zich tot het geven van advies aan de raad van commissarissen.

Benoeming

De commissarissen die zitting nemen in de audit- en risicocommissie worden door de RvC benoemd.

Rapportagelij

De RvC doet middels de jaarrekening verslag aan de ledenvergadering.

Escalatielij

Het directe aanspreekpunt voor de audit- en risicocommissie is de voorzitter van de RvB. Mocht een situatie uitlopen tot een impasse tussen de RvB en audit- en risicocommissie, dan kan ieder afzonderlijk lid van de audit- en risicocommissie in contact treden met de voorzitter van de RvC.

Overig

Voor de audit- en risicocommissie bestaat een reglement audit- en risicocommissie waarin de taken en verantwoordelijkheden zijn vastgelegd.

Raad van Bestuur

Status en positie

De RvB is het bestuurlijk en beleidsbepalend orgaan van de organisatie. Er zijn twee bestuursleden:

- De heer A. Noorlander (voorzitter)
- De heer G. Gardenbroek

Taken en verantwoordelijkheden

De RvB is verantwoordelijk voor het dagelijks bestuur, de strategie en het risicobeheer van SOM. De RvB is tevens verantwoordelijk voor het goed werkgeverschap. De RvB heeft geen verantwoordelijkheden gedelegeerd aan derden-personen.

Reikwijdte van de werkzaamheden

De reikwijdte is in principe alles omvattend wat de RvB noodzakelijk acht om haar taken te kunnen uitoefenen. Er gelden echter wel grenzen waarbij de RvB goedkeuring van de RvC nodig heeft alvorens het ten uitvoering te kunnen brengen:

- Beleidstukken als strategisch plan, beleggingsbeleid, kapitaalbeleid, beloningsbeleid, herverzekeringsbeleid
- Jaarrekening en begroting
- Investerings groter dan € 100.000
- Fusie, overname, deelneming in derde-organisaties
- Verlenen van borgstellingen en hypotheek

Benoeming

De werving en selectie van een RvB lid geschiedt door de RvC. Uit haar midden vormt de RvC een selectiecommissie die een voordracht doet aan de gehele RvC. De RvC kan zich in het selectieproces laten ondersteunen door externe partijen. De RvB heeft een adviserende stem in het proces. Tijdens de selectie wordt de kandidaat bestuurder getoetst op geschiktheid en betrouwbaarheid. Tevens dient De Nederlandsche Bank zich uit te spreken over de geschiktheid en betrouwbaarheid van de kandidaat-bestuurder.

Rapportagelij

Minimaal één keer per kwartaal wordt, samen met de risicomanagement functie, een rapportage opgesteld over de financiële en risicoteknische ontwikkelingen van de maatschappij. Deze rapportage wordt opgeleverd aan de RvC en de sleutelfunctionarissen. De RvC toetst en monitort aan de hand van deze kwartaalrapportage of strategische doelstellingen worden gevolgd binnen de vastgestelde risicobereidheid van de maatschappij. Jaarlijks wordt er ook gerapporteerd over het ORSA proces middels het ORSA rapport. Deze wordt opgeleverd ter goedkeuring aan de audit- en risicocommissie; daarna wordt het rapport opgeleverd bij De Nederlandsche Bank. (binnen 14 dagen)

Escalatielij

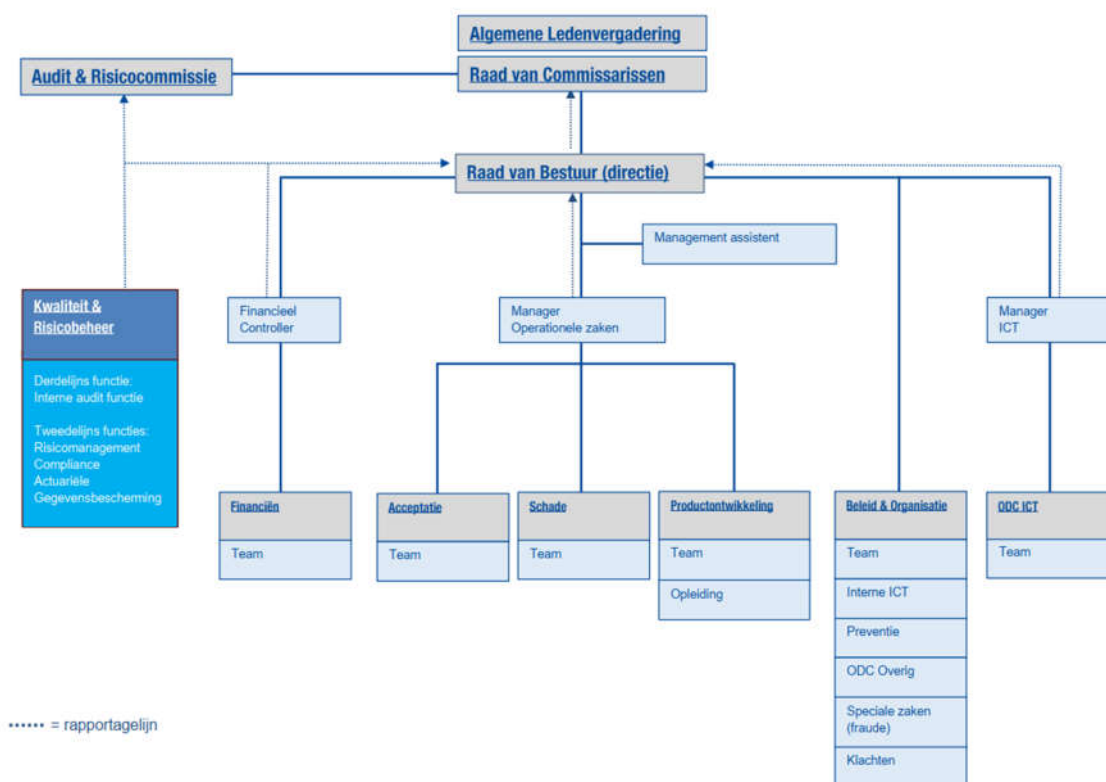
Het directe aanspreekpunt voor de RvB is de voorzitter van de RvC. Mocht een situatie uitlopen tot een impasse tussen de RvB en RvC dan dient de externe toezichthouder te worden geïnformeerd. Dit contact wordt in principe gelegd door de voorzitter van de RvB.

Overig

Voor de RvB bestaat een reglement RvB waarin bovenstaande zaken zijn vastgelegd. Wijzigingen in dit reglement dienen te worden goedgekeurd door de RvC.

4.1.2 Organisatiestructuur

De organisatiestructuur is in onderstaand organogram weergegeven:

4.1.3 Beleidslijnen

In het kader van beheerste en integere bedrijfsvoering heeft SOM op een aantal thema's haar beleidslijnen nader uitgewerkt. Dit betreft onder meer de volgende onderwerpen:

<i>Kapitaalbeleid</i>	<i>In het kapitaalbeleid is vastgelegd op welke wijze SOM met haar kapitaal omgaat in termen van interne normsolvabiliteit, en aan te houden kapitaal in relatie tot de risico's.</i>
<i>Acceptatiebeleid</i>	<i>In het acceptatiebeleid heeft SOM de kaders en uitgangspunten vastgelegd ten aanzien van de verzekeringstechnische risico's die we accepteren (zowel in termen van producten, doelgroepen en regio's als de acceptatiecriteria van verzekerden).</i>
<i>Reserveringsbeleid</i>	<i>In het reserveringsbeleid heeft SOM de kaders en uitgangspunten vastgelegd ten aanzien van het berekenen en vaststellen van technische voorzieningen in relatie tot de verzekeringstechnische verplichtingen.</i>
<i>Herverzekeringsbeleid</i>	<i>Het herverzekeringsbeleid geeft duidelijke kaders over de herverzekering van onze producten, de eventueel facultatief te dekken risico's, het vast te stellen eigen risico voor de verzekeraar en de samenstelling van het herverzekeringspanel in termen van spreiding en rating.</i>
<i>Beleggingsbeleid</i>	<i>In het beleggingsbeleid heeft SOM in detail haar visie, kernwaarden, allocatie, organisatie en beheersmaatregelen met betrekking tot het beleggingsproces beschreven.</i>
<i>Risicomanagement beleid</i>	<i>Het beleid ten aanzien van risicomanagement is nader uitgewerkt en vastgelegd in de ORSA. Hierin zijn de verschillende stappen van het riskmanagement beleid toegelicht, alsmede de risicohouding ten opzichte van de verschillende soorten risico's.</i>
<i>Beloningsbeleid</i>	<i>Het uitgangspunt van het beloningsbeleid van SOM is dat het beloningsbeleid geen aanleiding moet geven tot het nemen van het risico's. Zo zijn er geen variabele beloningen mogelijk.</i>

4.2 Deskundigheid en betrouwbaarheid

Lijst van personen in sleutelfuncties

Risicomanagement functie	: De heer G. Gardenbroek
Compliance functie	: Mevrouw E. van Reenen
	: De heer G. Gardenbroek (sleutelfunctiehouder)
Actuariële functie	: Mevrouw J. Hooper van het bureau Arcturus
	: De heer G. Gardenbroek (sleutelfunctiehouder)
Interne Audit functie	: De heer D. Boersen van bureau InAudit
	: Mevrouw R. Chan A Hung (interne auditor)
	: De heer A. Noorlander (sleutelfunctiehouder)

Toetsing betrouwbaarheid en deskundigheid

De maatschappij voert een adequaat beleid met een integere bedrijfsvoering. Om dit te waarborgen beschikt de maatschappij over betrouwbare en geschikte personen. Voor sleutelfunctionarissen, maar ook commissarissen en bestuurders, worden de betrouwbaarheid en geschiktheid door de maatschappij getoetst. Hiertoe is een toetsingsproces opgesteld.

De directie is verantwoordelijk voor de aanstelling van de sleutelfunctionaris en tevens verantwoordelijk voor het correct en compleet doorlopen van het toetsingsproces. De directie kan zich op onderdelen laten ondersteunen door externe deskundige partijen.

De kandidaat wordt voor de betrouwbaarheid op basis van beschikbare (openbare en interne) bronnen getoetst op de volgende elementen:

- wordt belangenverstremming tegengegaan;
- is er sprake van strafbare feiten of andere wetsovertredingen die het vertrouwen in de maatschappij kunnen schaden;
- wordt tegengegaan dat het vertrouwen in de financiële onderneming of in de financiële markten geschaad kan worden.

Voor de geschiktheid moet de kandidaat beschikken over voldoende kennis, vaardigheden en professioneel gedrag. De geschiktheid wordt getoetst aan de hand van het betreffende functieprofiel en:

- curriculum vitae van de kandidaat
- gesprek(ken) met de kandidaat
- (optioneel) een extern assessment van de kandidaat.

Raad van commissarissen

De Raad van Commissarissen van SOM telt in principe 5 leden. De samenstelling is divers naar onder andere leeftijd, geslacht en professionele achtergrond. De brede diversiteit naar professionele achtergrond van de leden van de Raad van Commissarissen waarborgt het complementaire profiel van de Raad van Commissarissen. De leden van de Raad van Commissarissen beschikken over gedegen kennis en maken een evenwichtige afweging van de belangen van de bij de verzekeraar betrokkenen.

Om de deskundigheid van de leden van de Raad van Commissarissen op peil te houden en waar nodig te verbreden is een programma van permanente educatie voor de leden van de Raad van Commissarissen geïntroduceerd. Door middel van tweejaarlijkse interne educatiesessies worden diverse thema's op peil gehouden. Als onderdeel van de jaarlijkse zelfevaluatie kunnen commissarissen vragen om verdere scholing met betrekking tot specifieke onderwerpen, die vervolgens plaatsvindt binnen het kader van het programma voor permanente educatie. Hiervoor zijn opleidingsbudgetten beschikbaar gesteld.

De beoordeling van de effectiviteit van de permanente educatie wordt opgenomen in de jaarlijkse evaluatie. Tevens is er een driejaarlijkse zelfevaluatie onder onafhankelijke begeleiding.

Raad van Bestuur

Het bestuur is zodanig samengesteld, dat het haar taak naar behoren kan vervullen. De leden van het Bestuur hebben uiteenlopende achtergronden en deskundigheden binnen het verzekeringswezen, de financiële sector of het risicobeheer. De taken van de Raad van Bestuur zijn onderverdeeld in aandachtsgebieden voor ieder afzonderlijk lid. De Raad van Bestuur werkt op basis van een bestuursreglement en legt verantwoording af aan de Algemene ledenvergadering en aan de Raad van Commissarissen.

De voorzitter van de Raad van Bestuur ziet toe op de aanwezigheid van een programma van permanente educatie voor de leden van de Raad van Bestuur. Om de deskundigheid van de leden van het Bestuur op peil te houden en waar nodig te verbreden wordt jaarlijks een programma van permanente educatie opgesteld en gevolgd. De deskundigheid van de leden van de Raad van Bestuur is onderdeel van het jaarlijkse beoordelingsgesprek door de Raad van Commissarissen.

De leden van de Raad van Bestuur van SOM hebben de moreel-ethische verklaring ondertekend.

4.3 Risicomanagement systeem

4.3.1 Risicobereidheid

SOM heeft haar risicobeleid vastgelegd in haar *Handleiding Risicobeheersing*. In deze handleiding is beschreven op welke wijze SOM het risicobeheersing systeem binnen de organisaties toepast.

Risicomanagement heeft niet noodzakelijkerwijs tot doel het uitsluiten of minimaliseren van risico's. Er wordt bewust onderscheid gemaakt in risico's die zoveel mogelijk moeten worden gereduceerd (mitigatie) en risico's die bewust worden genomen (acceptatie).

De mate van risicobereidheid van SOM blijkt onder andere uit:

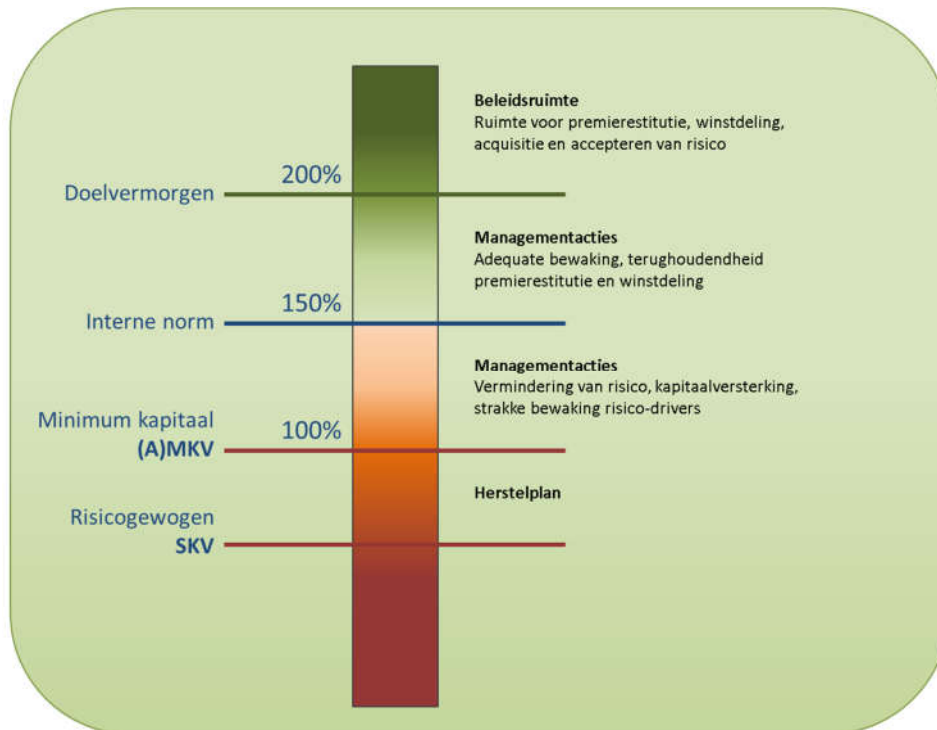
- de geformuleerde interne solvabiliteitseis
- uitwerking van de risicobeheersing in beleidsdocumenten
- risicoanalyse en beheersing aan de hand van een op FIRM¹ geënt risicomodel

Op dit moment is de risicobereidheid van SOM te typeren als risicomijdend met als doel om een betrouwbare en solide verzekeraar te zijn voor de ledenverzekerden, ook op lange termijn. De kernwaarden hierbij zijn Coöperatief, Ondersteunend, Servicegericht. Deze kernwaarden worden actief door directie en managementteam uitgedragen naar het personeel (tone-at-the-top). Deze risicobereidheid is vertaald in concrete vermogensdoelstellingen en in het risicoanalysemodel van de organisatie. Hierin wordt per subrisico het maximaal aanvaardbare risico benoemd.

---

¹ Financiële Instellingen Risicoanalyse Methode (FIRM) van De Nederlandsche Bank

Daarnaast heeft SOM haar interne normsolvabiliteit uitgewerkt in het kapitaalbeleid. Het kapitaalbeleid onderkent twee niveaus van gewenst kapitaal: (1) de interne normsolvabiliteit en (2) de streefsolvabiliteit. Schematisch is dit als volgt weergegeven:

4.3.2 Risicostrategie en –beleid

Risicomanagement staat centraal in de bedrijfsvoering van SOM. Een goed risicobeheer waarborgt de continuïteit, de solvabiliteit en de professionaliteit van de organisatie.

Definitie risicomanagement

Risicomanagement kan worden omschreven als het geheel van gecoördineerde activiteiten om een organisatie te sturen en te beheersen met betrekking tot risico's. Een belangrijk uitgangspunt van risicomanagement is dat het onderdeel uitmaakt van het besturen van de organisatie en de besluitvorming. Risicomanagement helpt bestuurders een onderbouwde keuze te maken, prioriteiten te stellen en onderscheid te maken tussen alternatieve oplossingsrichtingen, met name gericht op de beheersing van risico's en het bewust kiezen welke risico's de organisatie wil lopen.

Doel van risicomanagementbeleid

Het algemene doel van het invullen van risicomanagementbeleid is het uiteindelijk accepteren, nemen of vermijden van risico's. Het risicomanagementbeleid zal zodanig georganiseerd moeten zijn dat de risico's zoveel mogelijk worden gemitigeerd als wenselijk geacht en dat SOM adequaat kan optreden tegen eventuele incidenten. Met andere woorden, ken de risico's die er zijn of die kunnen optreden en wees bewust van de kans en impact van deze risico's (die consequenties hebben op de continuïteit). Daarnaast moet adequaat gehandeld kunnen worden wanneer extreme omstandigheden zich plotseling voordoen die grote risico's met zich mee brengen. Uiteindelijk zal er kapitaal gereserveerd moeten worden om de verschillende risico's die zich kunnen voordoen financieel op te kunnen vangen, zodat de bedrijfsvoering niet in gevaar kan komen.

Visie

Risicomanagement moet SOM in staat stellen om op elk niveau weloverwogen keuzes te maken ten aanzien van het samenstellen van een uitgebalanceerd geheel van beheersmaatregelen. Die beheersmaatregelen moeten uiteindelijk leiden tot het 'in control' zijn van de gehele organisatie.

Bedrijfsdoelstellingen

De strategie van de organisatie is gebaseerd op de coöperatieve rechtsvorm van SOM, waarbij continuïteit en solvabiliteit van groot belang zijn. Waar in plaats van winstmaximalisatie gestreefd wordt naar winstoptimalisatie (optimale verhouding tussen omzet en kosten). Dit is terug te vinden in de risicostrategie. Er worden geen risico's genomen die niet verantwoord zijn en/of het ledenbelang niet dienen.

Meer specifiek is de gekozen risicohouding voor de acceptatie verwoord in het acceptatiebeleid.

De risicohouding met betrekking tot beleggingen is vorm gegeven in het beleggingsbeleid. De risicohouding ten aanzien van herverzekeringen is vastgelegd in het herverzekeringsbeleid.

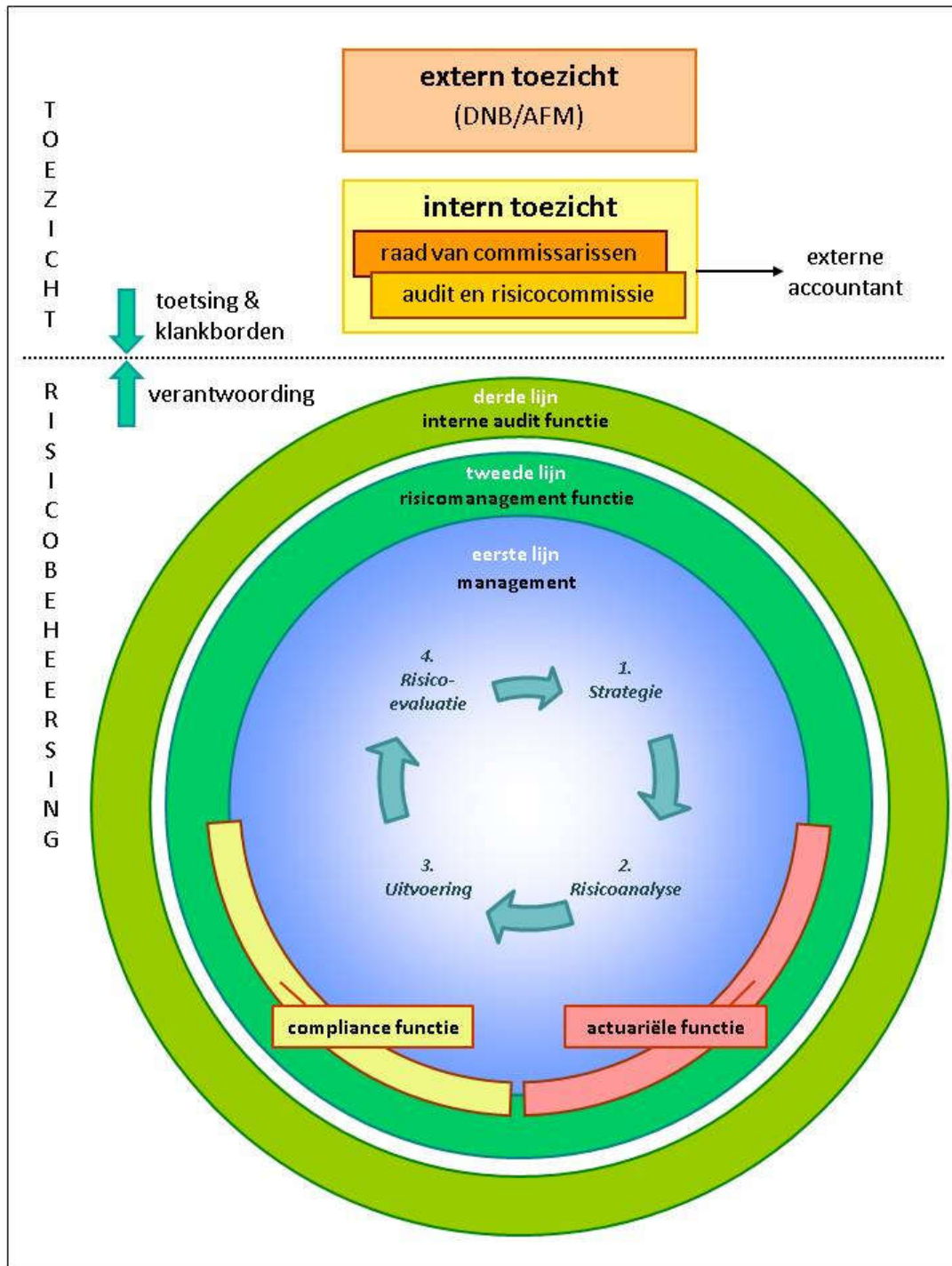
Voor wat betreft de commerciële groeidoelstellingen geldt het uitgangspunt dat de kwaliteit van de productie zwaarder weegt dan sec de groei. Een gezonde portefeuille met een goede schade-premieverhouding vormt de basis voor een stabiel premiebeleid. SOM streeft daarbij een stabiele groei na.

SOM heeft concreet de volgende actuele strategische doelstellingen:

Strategie 2018-2022	Ambitie
Autonome groei door productontwikkeling	premiegroei
Autonome groei door optimalisering van processen	premiegroei
Groei Onderlingen bewerkstelligen	premiegroei
Kostenbeperking door optimalisering van processen	resultaatverbetering
Vergroten rendement	resultaatverbetering
Onderzoeken naar mogelijkheden voor een Onderling Verzekeraarsplatform	Innovatief, toekomstbestendig onderling model
Opschalen van Onderling Verzekeraarsplatform naar community-verzekeraar	Innovatief, toekomstbestendig onderling model

4.3.4 Opzet en organisatie van het systeem van risicomanagement

Hieronder is schematisch weergegeven op welke wijze het risicobeheersing systeem, en het toezicht daarop, binnen de organisatie is ingeregeld.

Risicomangementproces

Eerste verdedigingslijn

In het hart van de organisatie is de eerste verdedigingslijn ingericht. De verdediging bestaat uit adequate processen om de uit de strategie voortkomende en / of bijkomende risico's het hoofd te bieden aan de hand van de vooraf vastgestelde risicobereidheid (normen) van de organisaties. De eerste verdedigingslijn is het bedrijfsonderdeel dat aansprakelijk en verantwoordelijk is voor prestatie, bedrijfsactiviteiten en dagelijks risicomangement, inclusief de beheersing en monitoringsactiviteiten. Het ORSA proces wordt in samenwerking met de risicomanager ook binnen deze eerste lijn uitgevoerd. De verantwoordelijkheid van deze eerste verdedigingslijn ligt bij de RvB.

1. Strategie

De directie is primair verantwoordelijk voor het initiëren van de door de Raad van Commissarissen vastgestelde strategie van de organisatie, alsmede de implementatie ervan. De uitvoering van het beleid met de dagelijkse primaire processen valt binnen het managementteam. In het managementteam wordt de strategie uitgedacht en voorbereid, waarna de RvB de strategie bepaalt en vastlegt. Binnen het strategisch management proces is het ORSA proces geïntegreerd, zie ook de volgende stappen. Doelstelling is dat het ORSA proces bijdraagt aan een betere inschatting van de uitvoerbaarheid van de strategie en meerjarenplannen wat betreft de risico- en kapitaalbehoeften. RvB is eindverantwoordelijk voor de ORSA. Zij draagt zorg voor een adequate werking van de eerste verdedigingslijn. Zij neemt kennis van de rapportages van de (functionarissen) van de 2e verdedigingslijn (compliance officer, risicomanager, actuaris) en van de 3e verdedigingslijn (interne audit functie) en bewaakt adequate opvolging van aanbevelingen van deze functionarissen.

2. Risicoanalyse

Voor implementatie van de strategie vindt er een risicoanalyse plaats. De directie is primair verantwoordelijk voor deze risicoanalyse. De uitwerking van de risicoanalyse geschiedt door de risicomanager en wordt getoetst door de RvB; mede geadviseerd door het management team. De RvB past eventueel haar strategie aan als de uitkomsten van de risicoanalyse daarom vragen.

3. Uitvoering

Binnen deze stap vinden de primaire processen plaats. In de processen zijn diverse "checks en balances" aanwezig en is er op belangrijke onderdelen sprake van het 4-ogenprincipe. Deze onderdelen komen voort uit de risicoanalyse. Met name de Hoofd Binnendienst is verantwoordelijk dat de eerste verdedigingslijn op de primaire processen functioneert. De RvB draagt de eindverantwoordelijkheid over de gang van zaken. Eventueel maakt zij gebruik van actuariële berekeningen die aan een extern deskundige bureau worden uitbesteed.

4. Risico-evaluatie

In deze stap is weer een belangrijke rol voor de risicomanager, echter de RvB is primair verantwoordelijk voor dit onderdeel van het proces. De organisatie kent een kwartaalrapportage. In het financiële deel van de kwartaalrapportage komt de performance van de organisatie naar voren. Daarin is ook de ontwikkeling van het kapitaal te volgen. Daarnaast doet de risicomanager verslag van de ontwikkeling van de vooraf als belangrijk aangeduide risico's. Deze risico's komen voort uit de in stap 2 verrichte risicoanalyse.

Tweede verdedigingslijn

De tweede verdedigingslijn wordt ingevuld door drie sleutelfuncties: risicomangement, compliance en actuariële functie. De compliance functie gaat na of bij de initiatie, implementatie en uitvoering van de strategie de geldende wetgeving en regels worden nagekomen. Daarbij concentreert hij zich met name (echter niet uitsluitend) op de derde stap (uitvoering) van het proces. De compliance functie dient ten behoeve van de uitvoering van zijn taken kennis te nemen van de strategie. Dit geldt eveneens voor de risicomangement functie, die in alle stappen zorg draagt voor de risicoanalyse en risico-evaluatie. De risicomangement functie levert richtlijnen, methoden en technieken en ondersteunt de eerste verdedigingslijn bij het maken van een juiste risico-versus-rendement afweging. Binnen het taakgebied van de risicomanager valt ook het faciliteren van het ORSA proces en het opstellen

en van het concept ORSA rapport. De actuariële functie reviewt en toetst de berekeningen die worden opgesteld om de solvabiliteitskapitaalvereiste bij de strategie te onderzoeken en te monitoren (denk aan het

basisscenario alsmede de diverse stress scenario's). Tevens toetst de actuariële functie de adequaatheid en betrouwbaarheid van de berekeningen voor de technische voorzieningen, herverzekeringsregelingen, premie- en acceptatiebeleid.

De sleutelfuncties rapporteren in eerste instantie aan de directie. De rapportages gaan vervolgens ter informatie naar de interne audit functie en de audit- en risicocommissie. Het ORSA rapport dient te worden vastgesteld door de audit- en risicocommissie.

Derde verdedigingslijn

De derde lijn betreft de sleutelfunctie van de interne audit. De interne audit is verantwoordelijk voor het leveren van aanvullende zekerheid door onafhankelijk de effectiviteit van controlemaatregelen te monitoren. Daarnaast dient de interne audit functie de effectiviteit van financieel, operationeel, compliance en risicomanagement te monitoren. De interne audit vormt een belangrijk onderdeel voor de uitvoering van de toezichtfunctie van de interne toezichthouder. Tevens geeft het de eerste en tweede lijn informatie en input over de effectiviteit van de opgestelde controlemaatregelen.

De interne audit functie rapporteert in eerste instantie aan de directie. De rapportages gaan vervolgens ongewijzigd, tezamen met een managementreactie, naar de audit- en risicocommissie.

Risicoanalysemethodiek

Zoals omschreven begint het risicomodel met het opstellen van de strategie en beleid van de organisatie. De volgende stap is de risicoanalyse, dat gezien mag worden als een toets van de voorgestelde strategie en beleid. De risicoanalyse beoordeelt de strategie en het beleid kwantitatief en kwalitatief. Daarnaast wordt het beleid en strategie beoordeeld aan de hand van diverse scenario's. De uitkomst van de risicoanalyse kan dus leiden tot herijking van het beleid en de strategie.

Kwantitatieve beoordeling

Voor de kwantitatieve beoordeling wordt gebruik gemaakt van de Solvency II standaard formule. De organisatie beschikt over een rekenmodel waarbinnen de standaard formule is uitgewerkt. Dit model wordt minimaal één keer per jaar gebruikt om het aanwezige kapitaal te toetsen aan de berekende benodigde solvabiliteitsmarge. Dit rekenmodel wordt eveneens gebruikt om de strategie in combinatie met diverse scenario's te testen.

Kwalitatieve beoordeling

De kwalitatieve beoordeling begint met het uitvoeren van een passendheidsanalyse. In de passendheidsanalyse wordt beoordeeld of het gebruikte standaard model bij de kwantitatieve beoordeling (standaard model) toereikend is voor de strategie van de organisaties en daaruit voortkomende risico's. Eventueel resulteert deze analyse in bedrijfsspecifieke paramaters. Tot op heden is hiervan geen gebruik gemaakt.

De kwalitatieve beoordeling wordt gedaan aan de hand van een risicoanalyse. De SOM en SOBH hebben ten behoeve van een risicoanalyse een eigen intern model ontwikkeld. Beide organisaties hebben een eigen versie van dit model. Dit risicoanalysemodel is geënt op het FIRM model, maar is niet gelijk aan het FIRM model. Alle aspecten van het FIRM model komen echter wel terug in het interne model.

De volgende hoofdrisicogroepen komen terug in het risicoanalysemodel:

- matching / renterisico
- marktrisico
- kredietrisico
- tegenpartijrisico
- verzekeringstechnische risico
- omgevingsrisico
- uitbestedingsrisico
- operationeel risico
- IT risico
- integriteitrisico

- juridisch risico

Per hoofd risico zijn subrisico's gedefinieerd en omschreven. Jaarlijks vindt er per subrisico een weging plaats van het bruto en netto risico. Met het bruto risico bedoelen wij het risico vóór de genomen maatregelen van interne beheersing; het netto risico betreft het risico na de inzet van interne beheersingsmaatregelen ter mitigatie van het bruto risico. De weging bestaat uit inschatting van enerzijds de waarschijnlijkheid van optreden van het risico en anderzijds de impact bij het voordoen van het risico op de organisatie. Deze inschatting worden in het model tekstueel onderbouwd, zodat later duidelijk blijkt hoe de inschatting van het risico tot stand kwam.

In onderstaande tabel zijn de verschillende waarden voor "waarschijnlijkheid" en voor "impact" gedefinieerd:

LEGENDA:

Score	KANS
1	het is verwaarloosbaar dat het risico optreedt < 3 jaar
2	het is mogelijk dat het risico optreedt < 3 jaar
3	het is mogelijk dat het risico optreedt dit jaar
4	het is vrijwel zeker dat het risico optreedt dit jaar
Score	IMPACT
1	onbelangrijke invloed op bereiken doelstellingen
2	geen materiele impact op bereiken doelstellingen
3	onderbreking van normale bedrijfsvoering met beperkt effect op
4	sterk teruggedrongen mogelijkheid om doelstelling te behalen

Per subrisico wordt ook aangegeven welke mate van risico maximaal aanvaardbaar is voor de organisatie (de zogenaamde "risicobereidheid"). Indien er een gap bestaat tussen maximaal aanvaardbaar en het netto risico, of anders gezegd, indien het netto risico hoger is dan het aanvaardbaar risico, dan resulteert dit in een follow-up actie.

Er wordt per subrisico omschreven welke beheersmaatregel getroffen is of getroffen moet worden (follow-up actie) om het risico op een aanvaardbaar niveau te krijgen. Per beheersmaatregel wordt tot slot aangegeven op welke wijze deze in de organisatie is ingebed. Denk hierbij aan de functie van de maatregel (detectief of preventief), de wijze waarop de maatregel is ingebed (handmatig of automatisch), wie verantwoordelijk is, wie controleert, welke controlemethodiek is getroffen en op welke wijze de controle wordt gerapporteerd.

De door de maatschappij meest belangrijk geachte risico's worden door de risicomanagement functie gemonitord. Middels de kwartaalrapportage doet de risicomanager verslag over deze monitoring op deze risicocategorieën. Voor een aantal risico's zijn in de kwartaalrapportages financiële en prestatie indicatoren opgenomen. Zo worden de voornaamste risico's gemeten, beheerd, bewaakt en gerapporteerd.

De strategie van de organisatie wordt voorts getest met scenario's. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van de volgende scenario's:

- standaard scenario's
- stress scenario's
- reverse stress scenario's

Stress scenario's kunnen voor de organisatie uitmonden in triggerevenementen die in het Kapitaalbeleid zijn beschreven. De organisatie heeft in geval van een voltrekking van een triggerevenement in het Kapitaalbeleid een stappenplan opgenomen over hoe de organisatie dient te handelen. Met reverse stress scenario's wordt gekeken naar wat er voor nodig is om de levensvatbaarheid van de organisatie aan te tasten. De scenarioanalyses en de inzichten die deze analyses de organisaties verschaffen worden opgenomen in het ORSA rapport.

De kwantitatieve en kwalitatieve beoordeling, het testen van de scenario's en het rapporteren van de uitkomsten ziet de organisatie als belangrijk onderdeel van het wettelijk beoogde ORSA proces. De RvB is verantwoordelijk voor het goed functioneren van de risicoanalysemethodiek.

Voornaamste risicocategorieën

De beheersing van de voornaamste risicocategorieën zijn vastgelegd in separate beleidsdocumenten:

- Herverzekering
- Beleggingen
- Beloningen
- Producten

Herverzekering

Belangrijkste elementen in herverzekeringsbeleid:

- Maximale risicoblootstelling bij schade en schade-evenementen
- Toepassing van het catastrofemodel
- Risicospreidingsregel (minimaal 5 herverzekeraars met maximum aandeel van 35% per herverzekeraar)
- Kwaliteit van herverzekeraar (minimaal A- rating)
- Uitzonderingen

Beleggingen

Belangrijkste elementen in het beleggingsstatuut:

- Verdeling vermogen met maxima per beleggingscategorieën
- Toepasbare beleggingsinstrumenten (sommige pas na goedkeuring RvC)
- Noodzakelijke minimale rating van beleggingsinstrument
- Toepassing van prudent person principe (geen wapenhandel, geen "exotische" groenfondsen etc.)

Beloningen

Belangrijkste elementen in beheerst beloningsbeleid:

- Er worden geen variabele beloningen toegekend

Producten

Belangrijkste elementen zijn vastgelegd in een Product Approval and Review Proces:

- KNVB criteria (richtlijn AFM)
- Passend bij strategie
- Verwachte schade/premieverhoudingen

Deze beleidsdocumenten worden vastgesteld door de RvB en dienen te worden goedgekeurd door de RvC.

Beoordeling van kredietinstellingen en tegenpartijen

De maatschappij besteedt aandacht aan de kredietwaardigheid van tegenpartijen waarmee zij wenst samen te werken. Zij gebruikt hiervoor de afgegeven ratings van kredietbeoordelingsinstellingen.

Bij controle van ratings wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van de kredietbeoordelingen van externe kredietbeoordelingsinstellingen. Hierbij wordt zoveel mogelijk gekeken naar de kredietbeoordelingen van twee instellingen. Tevens gaan wij af van de in de markt beschikbare gegevens en van de gegevens die worden gegeven van de door ons verkregen informatie van externe vermogensbeheerders dan wel beleggingsadviseurs. Ieder kwartaal wordt de rating van de banken bekeken. Ieder jaar wordt de rating van herverzekeraars bekeken. Tevens ontvangen wij bericht over eventuele downgradings via onze herverzekeringmakelaar.

Rapportering

In kader van het risicomanagement kent de maatschappij drie rapporteringsmethodieken:

1. ORSA rapportage
2. Kwartaal rapportage
3. Rapportage op deelonderzoek

ORSA rapportage

De uitkomsten van de kwantitatieve en kwalitatieve risicobeoordeling, het testen met de scenario's, kapitaalprojecties, managementacties etc. worden vastgelegd in het jaarlijkse ORSA rapport. De risicomanagement functie levert zijn bijdrage aan het opstellen van het rapport. De actuariële functie vormt een onafhankelijk oordeel over de adequaatheid en betrouwbaarheid van de ORSA berekeningen. De RvB is verantwoordelijk voor het ORSA rapport en stelt deze vast. Het rapport dient te worden goedgekeurd door de Audit- en Risicocommissie. Binnen 14 dagen na goedkeuring wordt de rapportage verzonden naar de toezichthouder DNB. De sleutelfunctionarissen ontvangen voorts een kopie van de ORSA rapportage.

Kwartaalrapportage

De risicomanager verricht gedurende het jaar werkzaamheden (zie eerder). Uitkomsten hiervan worden vastgelegd in een kwartaalrapportage. De kwartaalrapportage is bedoeld voor RvB, RvC, managementteam en sleutelfunctionarissen. De kwartaalrapportage is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de RvB en de risicomanager. De RvB stelt de kwartaalrapportage vast en de RvC dient de kwartaalrapportages goed te keuren.

Rapportage op deelonderzoek

Gedurende het jaar is het mogelijk dat er een deelonderzoek plaatsvindt op de risicomethodiek (dit kan geheel of gedeeltelijk plaatsvinden). Hiervan wordt een separate rapportage opgesteld. In het jaarlijkse ORSA rapport wordt hierover melding gemaakt. Opdrachtgever van een deelonderzoek is de RvB. Zij stelt dit rapport van het deelonderzoek vast en de raad van commissarissen dient het rapport goed te keuren. Een kopie van dit rapport wordt gezonden aan de sleutelfunctionarissen.

Alle rapportages vallen onder de scope van de Interne Audit Functie.

4.4 Interne controle omgeving

De SOM en SOBH besteden aandacht en zorg aan een bedrijfsbrede, uniforme en integrale beheersing van risico's die zijn verbonden aan de aard van de maatschappij als schade(-her) verzekeraar. Teneinde de risico's te beheersen en te mitigeren heeft de maatschappij een interne administratieve organisatie opgezet met bijbehorende maatregelen van interne controle. De efficiënte werking van de maatregelen van interne controle worden (mede in het licht van de wet- en regelgeving zoals Wft, Solvency II en de Code verzekeraars m.b.t. Governance Principles) getoetst door de Interne audit functie. De processen en interne controles zijn vastgelegd in diverse documenten die op het intranet van de organisatie, gerubriceerd naar bedrijfssonderdeel, zijn te raad plegen.

Het risicoanalysemodel is voor het management de basis voor het treffen van interne beheersmaatregelen. De interne beheersmaatregelen kunnen per functie dan wel per afdeling geïmplementeerd worden. De leidinggevende van de afdeling is verantwoordelijk om de benodigde interne beheersmaatregel(en) in het proces op te nemen en dient er op toe te zien dat de processen worden nageleefd. Beheersmaatregelen zullen het persoonlijk functioneren van de medewerker beïnvloeden. Op veel onderdelen in het primaire proces is het 2-paarogenprincipe ingepast. Ter illustratie: Medewerker 1 doet de opmaak van de polis en medewerker 2 doet de controle. Of medewerker 3 bereidt een schadebetaling voor, medewerker 4 fiatteert de schade. Deze controles door verschillende medewerkers worden ook afgedwongen door het administratiepakket, waarin diverse controles zijn geprogrammeerd. De beheersmaatregelen en de daarbij behorende controles maken deel uit van de eerste verdedigingslijn in het risicobeheersing systeem van de organisatie.

Per kwartaal worden daarnaast interne controles verricht op primaire processen. Op dit moment worden de uitkomsten teruggekoppeld aan de, in eerste instantie, betrokkene, leidinggevende en de RvB. Dit laatste geschiedt aan de hand van een kwartaalrapportage die wordt vastgesteld door de RvB. De audit- en risicocommissie krijgt eveneens de beschikking over de kwartaalrapportage en dient deze goed te keuren.

4.4.1 Risicomanagement functie

Status en positie

De risicomanagement functie betreft een tweedelijnsfunctie. Gezien de kleinschaligheid van onze organisatie en de wens om de risicomanagement functie intern te beleggen is er voor gekozen om de risicomanagement functie te beleggen binnen de RvB.

Deze invulling zien wij als proportionele toepassing van de Solvency II wet- en regelgeving. Deze invulwijze is extern getoetst bij Mazars. Mazars typeert de gekozen invulling als “sterk”, omdat “dit waarborgt dat het risicobeheer op het juiste niveau in de organisatie de nodige aandacht krijgt”.

Taken en verantwoordelijkheden

De risicomanager is verantwoordelijk voor het aansporen en uitdagen van een adequaat en doeltreffend risicomanagementsysteem van de gehele organisatie. De risicomanager ondersteunt, adviseert over, coördineert en bewaakt het risicomanagementproces. De risicomanager creëert bij medewerkers aandacht voor risico's. De risicomanager voert haar taken uit met behulp van een risicoanalysemodel (geënt op het FIRM model). De risicomanager kent een samenspel met het volledige management team, maar ook met de overige tweedelijnsleutelfunctionarissen. Dit geldt ook voor het doorlopen van de stappen binnen het ORSA proces. De risicomanager spreekt samen met het management over het risicoprofiel en de voornaamste risico's en stelt scenario's op en werkt deze uit. De riskmanager draagt zorg voor het ORSA proces en stelt jaarlijks (of indien noodzakelijk vaker) de ORSA rapportage op. De RvB is verantwoordelijk voor een adequaat risicomanagement en het ORSA proces.

Reikwijdte van de werkzaamheden

De risicomanager verricht die werkzaamheden die nodig zijn bij de hierboven beschreven taken en verantwoordelijkheden. De verantwoordelijkheid die hij hier bij draagt is het aansporen en uitdagen van een adequaat en doeltreffend risicomanagement geïntegreerd in de gehele organisatie. De risicomanager is hierbij bevoegd om gevraagd en ongevraagd directie te adviseren en te rapporteren. Dat er sprake dient te zijn van een adequaat en doeltreffend risicomanagement is echter de verantwoordelijkheid van de RvB.

Benoeming

De benoeming van de risicomanager geschiedt door de RvB. De benoeming dient te worden goedgekeurd door de audit- en risicocommissie.

Rapportagelijijn

De risicomanager doet verslag van zijn werkzaamheden en van zijn bevindingen in de kwartaalrapportage over de financiële en risicoteknische ontwikkelingen van de maatschappij. De risicomanager gebruikt alle noodzakelijke bronnen die hierover informatie verschaffen. Deze rapportage wordt opgeleverd aan de RvB en aan de Audit en risicocommissie. Het concept ORSA rapport wordt opgeleverd aan de RvB, die het definitief opstelt en oplevert aan de audit- en risicocommissie. De audit- en risicocommissie dient het ORSA rapport goed te keuren. Daarna zal het binnen 14 dagen worden toegezonden aan de externe toezichthouder.

Escalatielijijn

De risicomanager zal een onoverbrugbaar verschil van inzicht over een risicomanagement aangelegenheid dat is ontstaan tussen hem en RvB voorleggen aan de voorzitter van de audit- en risicocommissie.

Overig

De principes, taken en verantwoordelijkheden zijn vastgelegd in de risicomanagement charter.

4.4.2 Compliance functie

Status en positie

De compliance functie betreft een tweedelijnsfunctie. De compliance functie is thans intern ingevuld.

Taken en verantwoordelijkheden

De compliance-functie gaat na of bij de initiatie, implementatie en uitvoering van de strategie de geldende wetgeving en regels worden nagekomen.

Reikwijdte van de werkzaamheden

De reikwijdte van de compliance functie beperkt zich tot de op een verzekeraar van toepassing zijnde wet- en regelgeving, visie en leidraden van DNB en AFM, regelingen van het Verbond van Verzekeraars, zelfreguleringsprincipes van stichting Toetsing Verzekeraars en interne regelingen en gedragsregels.

De Raad van Bestuur is en blijft eindverantwoordelijk voor het compliant zijn en blijven van de maatschappij.

Benoeming

De benoeming van de compliance functie geschiedt door de RvB. De benoeming dient te worden goedgekeurd door de audit- en risicocommissie.

Rapportagelijijn

Ieder kwartaal rapporteert de compliance-officer in eerste instantie aan de Raad van Bestuur en in tweede instantie aan de audit- en risicocommissie over de stand van zaken omtrent compliance. In het geval van ernstige geconstateerde compliance-incidenten wordt per direct gerapporteerd aan de voorzitter RvB en aan de voorzitter audit- en risicocommissie.

Escalatielijijn

De compliance-officer zal een onoverbrugbaar verschil van inzicht over het compliant zijn dat is ontstaan tussen hem en RvB voorleggen aan de voorzitter van de audit- en risicocommissie.

Overig

De principes, taken en verantwoordelijkheden zijn vastgelegd in de compliance charter.

4.4.3 Actuariële functie

Status en positie

De actuariële functie betreft een tweedelijnsfunctie. De actuariële functie is extern belegd.

Taken en verantwoordelijkheden

De actuariële functie vormt een onafhankelijk oordeel over de adequaatheid en betrouwbaarheid van de berekeningen voor de technische voorzieningen, herverzekeringsregelingen, premie en acceptatiebeleid, solvabiliteitskapitaalvereisten en ORSA. Het gaat om een review van de berekeningen die door de maatschappij zelf, of in opdracht van de maatschappij, zijn opgesteld. Maar ook wordt de gebruikte data getoetst of deze correct is en of deze voldoende (toereikend) is. De actuariële functie adviseert tevens over berekeningswijze, methodieken en modellen die toepasbaar zijn.

De RvB is en blijft eindverantwoordelijk voor toegepaste en gebruikte analyses en berekeningen.

Reikwijdte van de werkzaamheden

De werkzaamheden van de actuariële functie beperken zich tot reviewen en toetsen van de hierboven omschreven onderdelen, waarmee aan de RvB en RvC aanvullende zekerheid wordt gegeven over de toereikendheid en correctheid van deze onderdelen.

Benoeming

De benoeming van de actuariële functie geschiedt door de RvB. De benoeming dient te worden goedgekeurd door de audit- en risicocommissie.

Rapportagelij

Ieder jaar rapporteert de actuariële functie in eerste instantie aan de Raad van Bestuur en in tweede instantie aan de audit- en risicocommissie over de uitgevoerde werkzaamheden en eventuele bevindingen. Tevens rapporteert de actuariële functie in het ORSA rapport over de adequaatheid en betrouwbaarheid van de toegepaste berekeningen.

Escalatielij

De actuariële functie zal een onoverbrugbaar verschil van inzicht op zijn aandachtsgebied dat is ontstaan tussen hem en RvB voorleggen aan de voorzitter van de audit- en risicocommissie.

Overig

De principes, taken en verantwoordelijkheden zijn vastgelegd in de actuariële functie charter.

4.4.4 Interne audit functie

Status en positie

De interne audit functie betreft een derdelijns functie. De interne audit functie is extern belegd, waarbij delen van de werkzaamheden intern worden uitgevoerd.

Voor deze opzet is gekozen omdat de organisatie het van belang acht dat interne audit werkzaamheden door een eigen medewerker verricht worden. Om de deskundigheid van de te verrichte werkzaamheden te waarborgen worden deze werkzaamheden inhoudelijk gereviewd door een extern deskundige. Deze externe deskundige zal de interne auditor inhoudelijk aansturen. De leidinggevende voor de interne auditor is de RvB.

Taken en verantwoordelijkheden

De interne audit functie is verantwoordelijk voor het leveren van aanvullende zekerheid door onafhankelijk de effectiviteit van controlemaatregelen te toetsen en te monitoren. Deze voorziet de RvB en de audit- en risicocommissie van aanvullende zekerheid over de kwaliteit van sturing en beheersing. Daarmee blijft de eindverantwoordelijkheid over de kwaliteit van sturing en beheersing liggen bij de RvB. De interne audit functie kan wel worden aangesproken op de mate waarin ze in staat is om de inconsistenties in de opzet en het bestaan van de control frameworks te analyseren en zichtbaar te maken.

Reikwijdte van de werkzaamheden

Er is geen grens aan de reikwijdte van de werkzaamheden van de interne audit functie gedefinieerd. Daarmee is deze in principe alles omvattend. Daarbij kunnen de audits op geselecteerde processen / risico's in een meer jarenscope worden opgepakt. Onderdelen kunnen aan derden worden uitbesteedt. Hiervoor dient dan wel vooraf overleg met de RvB plaats te hebben gevonden,

Benoeming

De benoeming van de interne audit functie geschiedt door de RvB. De benoeming dient te worden goedgekeurd door de audit- en risicocommissie. Dit geldt ook voor de benoeming van de interne auditor; ook deze benoeming (maar ook schorsing of ontslag) dient te worden goedgekeurd door de audit- en risicocommissie.

Rapportagelij

Ieder kwartaal rapporteert de interne audit functie in eerste instantie aan de RvB en in tweede instantie aan de audit- en risicocommissie over de uitgevoerde werkzaamheden en eventuele bevindingen. Daarbij wordt de RvB in de gelegenheid gesteld om een managementreactie te plaatsen bij de bevindingen en aanbevelingen van de interne audit functie.

Escalatielij

De interne audit functie zal een onoverbrugbaar verschil van inzicht op zijn aandachtsgebied, dat is ontstaan tussen hem en RvB, voorleggen aan de voorzitter van de audit- en risicocommissie.

Overig

De principes, taken en verantwoordelijkheden zijn vastgelegd in de interne audit charter. De interne audit functie onderhoudt een eigen model (risico universum) en kent een kwaliteitshandboek, dat wordt gebruikt bij de werkzaamheden.

4.5 Uitbesteding

SOM heeft haar uitbestedingsbeleid beschreven in een beleidsdocument. In dit document worden eisen gesteld en beschreven aan welke contractsbepalingen een uitbesteding dient te voldoen.

Belangrijke processen waarbij we gebruik maken van externe partijen betreffen de invulling van sleutelfuncties (interne audit, actuarieel), alsmede onze ICT uitbesteding. Ook op het gebied van behandeling van letselschaden is er sprake van enige vorm van uitbesteding.

Bij de uitbesteding van kritische processen, eisen we van de dienstverlener een jaarlijkse verklaring die ons moet bevestigen dat deze dienstverlener haar processen goed in control heeft.

Periodiek vindt toetsing plaats op de naleving van de in overeenkomsten gemaakte afspraken.

4.6 Overige belangrijke informatie

In het bovenstaande hebben we alle belangrijke aspecten van ons governancestelsel toegelicht.

5. Risicoprofiel

5.1 Verzekeringstechnische risico's

De verzekeringstechnische risico's van SOM bestaan uit de volgende risico's:

- *Catastroferisico* is het risico dat door extreme en/of uitzonderlijke gebeurtenissen schades optreden waardoor de financiële positie negatief wordt beïnvloed.
- *Premierisico* is het risico dat de verzekeringspremie voor het komende jaar niet voldoende is om de schades en kosten van dat jaar te kunnen dekken.
- *Schaderisico* is het risico dat in het verleden gevormde voorzieningen voor schadegevallen in de toekomst ontoereikend zijn om deze schades (verder) af te wikkelen.
- *Het onnatuurlijk vervalrisico (lapse)* is het risico dat de aannames omtrent het gedrag van polishouders onjuist blijken te zijn.

Begripsbepaling

Het verzekeringstechnisch risico is het risico dat uitkeringen aan klanten niet gefinancierd kunnen worden vanuit premie- en/of beleggingsinkomsten als gevolg van onjuiste en/of onvolledige (technische) aannames en grondslagen bij de ontwikkeling en premiestelling van het product.

Verzekeringsrisico algemeen

Het sluiten van verzekeringen is de kernactiviteit van SOM. Een gesloten verzekering die past binnen de gehanteerde normen, zou dus als zodanig geen onaanvaardbaar risico kunnen opleveren. Toch kunnen in het kader van de verzekeringsactiviteiten ongewenste en zelfs onaanvaardbare risico's ontstaan. Deze kunnen zowel bestaan uit catastroferisico's, schaderisico's, onnatuurlijk vervalrisico's als uit premierisico's, waarbij het verdienmodel van op lange termijn niet langer houdbaar is. Als verzekeraar staan we bloot aan zowel mogelijke gebeurtenissen die plotsklaps optreden als aan mogelijke omstandigheden die tot geleidelijke erosie van de solvabiliteit leiden.

Het verzekeringsrisico dat SOM loopt, is inherent aan het uitoefenen van het verzekeringsbedrijf. Bij (brand)schadeverzekeringen betreft dit met name het risico dat de schadefrequentie en de grootte van de schade per geval nadelig afwijken van de verwachtingen vooraf.

Schadeverzekeringen

Het schadebedrijf van SOM is uitsluitend actief op het gebied van standaard schadeverzekeringen. SOM richt zich op verzekeringen voor particulieren, agrariërs en ondernemers in het midden- en kleinbedrijf.

Acceptatie

Bij het aangaan van schadeverzekeringen bestaat het risico dat dekkingen worden afgegeven voor risico's met een hoger risicoprofiel dan waarvoor de premie is vastgesteld of dat er cumulatie van risico gaat ontstaan door concentratie van verzekerde objecten.

SOM beheerst dit risico door het opstellen van duidelijke acceptatieregels en het hanteren van controlemechanismen. De acceptatieregels op het gebied van schadeverzekeringen zijn in een periode van vele jaren ontwikkeld en verfijnd. De bestaande portefeuille is op basis daarvan tot stand gekomen.

De verzekerde risico's van de schadeportefeuille zijn nagenoeg volledig gelegen in Nederland. Binnen Nederland kent de portefeuille een goede geografische spreiding, maar wordt deze ook gekenmerkt door een hoge concentratie door de regionale kenmerken van een individuele onderlinge.

Herverzekering

SOM heeft gekozen voor een stabiel herverzekeringsbeleid waarin de risico's zijn afgewogen en afgestemd op de risicobereidheid ten aanzien van verzekeringstechnische risico's.

Het herverzekeringsprogramma is gebaseerd op een quota share structuur, waarbij catastrofes voorts zijn herverzekerd met een excess of loss dekking. Hiervoor geldt onderstaande definitie voor de maximale risicoblootstelling (zie tabel).

Tabel: maximale risicoblootstelling van het netto verlies per schade-evenement uitgedrukt in percentage van de solvabiliteitseis van de maatschappij (SKV):

SOM	SKV-ratio	SKV-ratio	SKV-ratio
	< 200%	200% - 300%	> 300%
één individueel risico	5%	10%	15%
meerdere risico's	10%	25%	30%

Hierbij geldt dat een afweging is gemaakt tussen de premie voor de herverzekering en de benodigde dekking. Voor de berekening en de herverzekering van het catastroferisico is uitgegaan van een analyse van zowel de catastrofemodellen van Eqecat en RMS.

Het herverzekeringsprogramma is overeenkomstig met het good practice document van DNB verdeeld over een panel van vijf herverzekeraars met een S&P-rating van ten minste A of hoger.

In een beperkt aantal gevallen wijkt de invulling van het herverzekeringsprogramma om redenen af van het gestelde beleid. Zo wordt niet altijd voldaan aan de spreidingsregel, omdat dit gezien de schaalgrootte van praktisch niet uitvoerbaar is. Deze afwijkingen zijn alleen te vinden in sub-onderdelen van het geheel en worden besproken met de Raad van Commissarissen en vastgelegd.

Solvency II biedt een raamwerk waarin risico's worden vertaald naar een minimaal aan te houden kapitaal. Dit kapitaalvereiste is gebaseerd op extreme scenario's die zich éénmaal in de 200 jaar kunnen voordoen. SOM acht deze toepassing een adequate vertaling van het risicoprofiel.

Voor de verzekeringstechnische risico's kan het risicoprofiel als volgt worden toegelicht:

In € 1.000	31-12-2022	31-12-2021	31-12-2020
Premie- & reserverisico	2.349	2.407	2.229
Vervalrisico	414	440	381
Catastroferisico	2.186	2.108	1.932
Af: diversificatievoordeel	-1.339	-1.354	-1.226
Verzekeringstechnische risico's (non-life)	3.610	3.602	3.317

5.2 Marktrisico

Beleggingsrisico

Het risico als gevolg van het blootstaan aan wijzigingen in marktprijzen van verhandelbare financiële instrumenten binnen een (handels)portefeuille. Het beleid omtrent beleggingen is vastgelegd in een beleggingsstatuut. Hierbij is rekening gehouden met voldoende spreiding in de risico's. Dit beleid heeft in de afgelopen jaren haar waarde bewezen.

Marktrisico

Het marktrisico is het risico dat de waarde van aandelen en onroerende zaken afneemt als gevolg van wijzigende marktomstandigheden. SOM beheerst dit risico door het aanbrengen van spreiding in de beleggingsportefeuilles. Gezien de huidige invulling is SOM beperkt blootgesteld aan dit risico.

5.2.1. Renterisico

Renterisico is de gevoeligheid van de waarde van activa, verplichtingen en financiële instrumenten voor veranderingen in de rentetermijnstructuur of in de volatiliteit van de rente.

5.2.2. Aandelenrisico

Aandelen risico is de gevoeligheid van de waarde van activa, verplichtingen en financiële instrumenten voor veranderingen in het niveau of in de volatiliteit van de marktprijzen van aandelen.

5.2.3. Vastgoedrisico

Vastgoedrisico is de gevoeligheid van de waarde van activa, verplichtingen en financiële instrumenten voor veranderingen in het niveau of in de volatiliteit van de marktprijzen van vastgoed.

5.2.4. Spreadrisico

Het spreadrisico vloeit voort uit de gevoeligheid van de waarde van beleggingen, verplichtingen en financiële instrumenten voor het niveau en de volatiliteit van kredietopslagen (credit spreads) boven de risicovrije rentetermijnstructuur.

5.2.5. Valutarisico

Het valutarisico is het risico dat wordt gelopen door bezittingen of transacties in vreemde valuta. Valutarisico vloeit voort uit veranderingen in het niveau en de volatiliteit van valutakoersen. Dit wordt vermeden door niet te beleggen in instrumenten in vreemde valuta.

5.2.6. Concentratierisico

Marktrisicoconcentraties zijn de extra risico's die een verzekerings- of herverzekerings-onderneming loopt hetzij door een gebrek aan diversificatie in de activaportefeuille hetzij door een sterke blootstelling aan het risico van wanbetaling van een enkele emittent van effecten of een groep van verbonden emittenten.

Het domein van de concentratierisico submodule ziet op de beleggingen in de aandelen, spread en vastgoed submodules en omvat niet de beleggingen die in de counterparty default risk module zijn meegenomen.

Voor de marktrisico's kan het risicoprofiel, aan de hand van de corresponderende kapitaalvereisten als volgt worden toegelicht:

In € 1.000	31-12-2022	31-12-2021	31-12-2020
Renterisico	76	81	484
Aandelenrisico	339	538	366
Vastgoedrisico	4	18	11
Spreadrisico	244	337	251
Valutarisico	347	161	138
Concentratierisico	112	455	424
Af: diversificatievoordeel	-431	-583	-750
Marktrisico	691	1.006	924

Tegenpartij kredietrisico

Het kapitaalvereiste voor het tegenpartijrisico bedraagt € 1.352k (2021: 1.259k). Ten opzichte van ultimo 2021 is het kapitaalvereiste met € 93k toegenomen.

Bij SOM zijn de volgende balansposten bij het tegenpartijrisico betrokken:

- Liquide middelen, balanspost € 13.829k (ultimo 2021 € 11.562k)
- Vorderingen (handel, niet verzekering), balanspost € 0k (ultimo 2021 € 0k)
- Vorderingen op herverzekeraars, balanspost € 332k (ultimo 2021 € 4.024k)
- Vorderingen uit directe verzekering, balanspost € 919k (ultimo 2021 € 956k)
- Vorderingen uit herverzekering (aandeel in technische schadevoorziening), balanspost € 11.490k (ultimo 2021 € 14.047k)

De berekening van het risicomitigerende effect van herverzekering in het tegenpartijrisico is gebaseerd op een vereenvoudiging. Hiervoor is gebruik gemaakt van artikel 107 uit de gedelegeerde verordeningen. Er is allereerst vastgesteld wat het kapitaalvereiste zou zijn indien er geen herverzekeringsprogramma aanwezig zou zijn. Het verschil met het berekende kapitaalvereiste geeft het totale risicomitigerende effect van het herverzekeringsprogramma. Omdat SOM meerdere herverzekeraars heeft dient dit RM-effect te worden uitgesplitst naar herverzekeraar. Dit is gebeurd naar rato van de geschatte herverzekeringsactiva per herverzekeraar². De herverzekeringsactiva per herverzekeraar is bepaald op basis van zowel de beste schatting van toekomstige herverzekeringsbetalingen (zie ook de technische voorzieningen rapportage), samen met de huidige uitstaande vorderingen per herverzekeraar.

Het tegenpartijrisico van SOM bestaat nagenoeg volledig uit het Type 1 risico (€ 1.178k). Het tegenpartijrisico wordt met name veroorzaakt door het risicomitigerend effect uit hoofde van herverzekering. De blootstelling t.o.v. banken is toegenomen t.o.v. afgelopen jaar. De toename van het tegenpartijrisico als gevolg van de toename in liquide middelen wordt echter voor een groot deel teniet gedaan door de afname in blootstelling uit hoofde van de herverzekering.

5.3 Liquiditeitsrisico

Liquiditeitsrisico of verhandelbaarheidsrisico is het risico dat SOM over onvoldoende middelen beschikt om aan de directe betalingsverplichtingen te voldoen. Liquiditeitsrisico heeft betrekking op zowel de gelden als op de beleggingen van de maatschappij.

De in de technische voorziening opgenomen toekomstige winst bedraagt € 1.144k (exclusief risicomarge). De activa zijn qua aard, looptijd en liquiditeit geschikt om aan de verplichtingen te voldoen wanneer deze opeisbaar zijn (of winsten komen te vervallen). Er zijn € 13.834k aan liquide middelen en € 4.296k aan financiële beleggingen op de balans die courant zijn en goed verhandelbaar op de obligatie- en aandelenmarkt.

5.4 Operationeel risico

Een operationeel risico is het risico van een (financieel) verlies dat zich voordoet als gevolg van inadequate of falende interne processen, personeel en systemen of externe gebeurtenissen. Tot het operationeel risico worden ook juridische risico's gerekend, maar niet risico's die voortvloeien uit strategische beslissingen en reputatierisico's. Het begrip operationeel risico binnen SOM omvat de volgende risicocategorieën: juridische risico's, integriteitsrisico's, IT risico's, uitbestedingsrisico's en de operationele risico's.

Juridische risico's

Het risico samenhangend wet- en regelgeving, het mogelijk bedreigd worden van haar rechtspositie, met inbegrip van de mogelijkheid dat contractuele bepalingen niet afdwingbaar of niet correct gedocumenteerd zijn. De maatschappij wint bij complexe zaken advies in bij externe juristen. De compliance-officer ziet erop toe dat de relevante wet- en regelgeving wordt nageleefd.

---

² Behalve voor Generali/ASR, omdat daar nog herverzekeringsassets open staan, maar geen nieuw herverzekeringscontract is ingekocht sinds 2019.

Integriteitsrisico's

Het risico dat de integriteit van de instelling dan wel het financiële stelsel wordt beïnvloed als gevolg van niet integere, onethische gedragingen van de organisatie, medewerkers dan wel van de leiding in het kader van wet- en regelgeving en maatschappelijke en door de instelling opgestelde normen. De maatschappij heeft procedures waarbij aandacht is voor de beheersing van risico's op het gebied van fraude en integriteit. Screening van alle nieuwe medewerkers, functiescheidingen, vier-ogen principe en gedragscodes. Daarnaast is er een compliance-officer die toezicht houdt op de naleving van deze maatregelen. De fraudecoördinator geeft daarnaast invulling aan de beheersing van frauderisico's.

IT-risico's

Het risico dat bedrijfsprocessen en informatievoorziening onvoldoende integer, niet continue of onvoldoende beveiligd worden ondersteund door IT. De maatschappij heeft zowel technische als organisatorische maatregelen getroffen om deze risico's zoveel mogelijk te beperken. Dit betreft onder andere het beveiligingsbeleid, interne procedures en een calamiteitenplan. Deze maatregelen worden tevens periodiek getoetst door derden.

Uitbestedingsrisico's

Het risico dat de continuïteit, integriteit en/of kwaliteit van de aan derden uitbestede werkzaamheden dan wel door deze derden ter beschikking gestelde apparatuur en personeel wordt geschaad. De voorwaarden waaronder wordt samengewerkt met derden, zijn voor de belangrijkste activiteiten vastgelegd in overeenkomsten (SLA's). Periodiek vindt toetsing en overleg plaats met de betrokken partijen.

Om de risico's tot een acceptabel niveau te mitigeren kent SOM een uitbestedingsbeleid met o.a. de volgende beschreven maatregelen:

- Er wordt uitsluitend gewerkt met gerenommeerde instellingen. Er is een zorgvuldig selectieproces betreffende derde maatschappijen.
- Er worden met de derde maatschappijen uitbestedingsovereenkomsten overeengekomen.
- De derde maatschappijen verkrijgen alleen toegang tot strikt noodzakelijke informatie.
- Periodieke herbeoordeling leveranciers.

Frauderisico

Het risico dat er een opzettelijke handeling plaatsvindt door één of meer personen uit de kring van het management, degenen belast met governance, het personeel of derden, waarbij gebruik wordt gemaakt van misleiding teneinde een onrechtmatig of onwettig (financieel) voordeel te behalen.

SOM kent diverse maatregelen om dit risico te beperken, te denken aan interne gedragscode, screeningsbeleid, functiescheidingen, 4-ogen principe bij factuurcontrole, salarisbetaling, schade-uitkering en betalingsverkeer, schriftelijke vastlegging van de tekenbevoegdheid, schaderegelingsbeleid en onderhouden van een incidentenregister

6. Financiële positie van SOM op Solvency II grondslagen

6.1 Solvency II balans

Onderstaand de activa op de balans ultimo boekjaar, zowel op jaarrekening-waarde als SII-waarde (bedragen in 1 euro):

ASSETS	Solvency II value	Statutory accounts value
Goodwill		-
Intangible assets	-	-
Deferred tax assets	-	-
Pension benefit surplus	-	-
Property, plant & equipment held for own use	119.648	119.648
Investments (other than assets held for index-linked and unit-linked contr	4.296.136	4.296.136
Property (other than for own use)	-	-
Holdings in related undertakings, including participations	-	-
Equities	684.590	684.590
Equities - listed	684.590	684.590
Equities - unlisted	-	-
Bonds	3.057.005	3.057.005
Government Bonds	1.251.200	1.251.200
Corporate Bonds	1.805.806	1.805.806
Structured notes	-	-
Collateralised securities	-	-
Collective Investments Undertakings	554.541	554.541
Derivatives	-	-
Deposits other than cash equivalents	-	-
Other investments	-	-
Loans and mortgages	-	-
Loans on policies	-	-
Loans and mortgages to individuals	-	-
Other loans and mortgages	-	-
Reinsurance recoverables from:	11.490.399	18.861.751
Non-life and health similar to non-life	11.490.399	18.861.751
Non-life excluding health	11.716.848	18.861.751
Health similar to non-life	-226.449	-
Deposits to cedants	-	-
Insurance and intermediaries receivables	918.913	918.913
Reinsurance receivables	332.065	332.065
Receivables (trade, not insurance)	-	-
Own shares (held directly)	-	-
Amounts due in respect of own fund items or initial fund called up but not	-	-
Cash and cash equivalents	13.828.653	13.828.653
Any other assets, not elsewhere shown	554.056	554.056
Total assets	31.539.870	38.911.222

Onderstaand de passiva en kernvermogen op de balans ultimo boekjaar, zowel op jaarrekening-waarde als SII-waarde (bedragen in 1 euro):

LIABILITIES	Solvency II value	Statutory accounts value
Technical provisions - non-life	14.899.371	23.795.773
Technical provisions - non-life (excluding health)	15.188.511	23.795.773
Technical provisions calculated as a whole	-	
Best Estimate	14.570.515	
Risk margin	617.996	
Technical provisions - health (similar to non-life)	-289.140	-
Technical provisions calculated as a whole	-	
Best Estimate	-301.486	
Risk margin	12.346	
Technical provisions - life (excluding index-linked and unit-linked)	-	-
Technical provisions - life (excluding health and index-linked and unit-linked)	-	-
Other technical provisions		-
Contingent liabilities	-	-
Provisions other than technical provisions	-	-
Pension benefit obligations	-	-
Deposits from reinsurers	-	-
Deferred tax liabilities	568.834	175.371
Derivatives	-	-
Debts owed to credit institutions	-	-
Financial liabilities other than debts owed to credit institutions	-	-
Insurance & intermediaries payables	115.795	115.795
Reinsurance payables	456.887	456.887
Payables (trade, not insurance)	643.047	643.047
Subordinated liabilities	-	-
Subordinated liabilities not in Basic Own Funds	-	-
Subordinated liabilities in Basic Own Funds	-	-
Any other liabilities, not elsewhere shown	-39.643	-39.643
Total liabilities	16.644.291	25.147.230
Excess of assets over liabilities	14.895.579	13.763.992

Er zijn geen herrubriceringen van toepassing.

6.2 Informatie over de waardering van activa

Uitgangspunt bij de bepaling van de kapitaalspositie onder Solvency II is de balans op marktwaarde. Dit is de prijs die een onafhankelijke partij zou willen betalen of ontvangen voor het overnemen van de activa of passiva. Ten opzichte van de eenvoudige balans op jaarrekening grondslagen zijn er een aantal mutaties nodig om de balans om te zetten naar marktwaarde grondslagen conform de SII-specificaties 6. Uit de specificaties blijkt dat sommige balansposten op jaarrekening grondslagen reeds op marktwaarde grondslagen staan.

Beleggingen

De beleggingen worden in de jaarrekening gewaardeerd tegen actuele waarde. Deze waarderingmethode is overeenkomstig de Solvency II grondslagen. Overige, direct opeisbare, deposito's worden onder liquide middelen opgenomen.

Leningen

De verstrekte lening aan de coöperatie SOM wordt op jaarrekeninggrondslagen gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met de cumulatieve aflossingen. Onder Solvency II worden de kasstromen voortkomend uit de lening verdisconteerd met risicovrije rentecurve zoals gespecificeerd door EIOPA, welke een risico-opslag krijgt om het kredietrisico te weerspiegelen.

Vorderingen

De vorderingen uit directe verzekeringen betreffen de nog te ontvangen verzekeringspremies. Alle vorderingen hebben een looptijd korter dan een jaar.

Het verschil dat optreedt in de rubriek "Aandeel herverzekeraars in technische voorziening" wordt verklaard door een andere waarderinggrondslag van de technische voorziening. Dit verschil wordt toegelicht in hoofdstuk 6.3.

Overige activa

Liquide middelen

De liquide middelen worden opgenomen tegen nominale waarde.

Materiële vaste activa en Overige activa

De vorderingen en overige activa worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs, welke gelijk zijn aan de verkrijgingsprijs, onder aftrek van de noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Voor de balansposten die in de jaarrekening nominaal of op historische kostprijs zijn gewaardeerd is deze waardering de beste benadering van de marktwaarde op basis van de beschikbare gegevens

6.3 Informatie over de waardering van technische voorzieningen

De aanwezige balansposten met betrekking tot de passiva (uitgezonderd eigen vermogen) staan al op marktwaarde, behalve de posten ten behoeve van de technische voorzieningen. Hieronder een korte toelichting op deze technische voorzieningen.

Schade

De **technische voorziening schade** is gelijk aan de best estimate voorziening plus het deel van de risicomarge op basis van de cost of capital methode dat toegerekend is aan de schadevoorzieningen. De berekening van de best estimate is in de basis identiek aan elkaar. Het verschil tussen deze twee berekeningen is dat er geen discontering wordt toegepast in de berekening van de voorziening van de jaarrekening. Er wordt wel discontering toegepast in de berekening van de solvency II voorziening.

Premie

De **technische voorziening voor de onverdiende premie** is gelijk aan de netto combined ratio maal de onverdiende premievoorziening op de jaarrekening balans verminderd met de reeds betaalde onverdiende herverzekeringspremies. Er wordt geen discontering toegepast.

De **solvency II voorziening** bevat 2 onderdelen: het deel van de voorziening dat hoort bij de onverdiende premie en het deel van de voorziening voor toekomstige premies binnen de contractgrenzen. Deze twee waarden worden gediscoteerd aan de hand van de rentetermijnstructuur.

Risicomarge

De **risicomarge in de solvency II voorziening** is gebaseerd op de cost of capital methode. Het kapitaal in de berekening bevat naast het deel dat toe te rekenen is aan de schadevoorziening, het kapitaal voor toekomstig premierisico en catastrofe risico.

Methoden

Voor het berekenen van de technische voorziening voor schade is de Chain ladder methode toegepast. Per homogene risicogroep is een analyse gemaakt van welke methode het meest geschikt is gezien de ontwikkelpatronen en de volatiliteit van de schades binnen deze branche. Daaruit is gekozen om voor de branche Wettelijke Aansprakelijkheid Motor (WAM) en Aansprakelijkheid een splitsing aan te brengen tussen schade kleiner en groter dan € 50.000. De schaden groter dan € 50.000 kunnen een grote impact hebben op de uitkomsten van de Chain Ladder analyse en zijn daarom gesepareerd.

In principe volgt deze groep ook de chain ladder methode, maar wordt voor de twee meeste recente schadejaren een vergelijking gemaakt tussen de chain ladder uitkomst en de schatting op basis van het verwacht aantal grote schaden maal het verwachte gemiddelde schadebedrag. De hoogste uitkomst wordt overgenomen. Voor het vaststellen van het verwachte gemiddelde schadebedrag is de topschade uit 2014 aangemerkt als een outlier en derhalve niet meegenomen.

In onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van elk van de homogene risicogroepen en de toegepaste methodiek.

Homogene risicogroep	Schadejaar	Methodiek kleine schaden	Methodiek grote schaden
Motor WA	2021-2022	Chain Ladder	PPCI (Aantal x Bedrag)
Motor WA	2020 en eerder	Chain Ladder	Chain Ladder
Aansprakelijkheid	2021-2022	Chain Ladder	PPCI (Aantal x Bedrag)
Aansprakelijkheid	2020 en eerder	Chain Ladder	Chain Ladder
Motor Casco	alle	Chain Ladder	-
Overig	alle	Chain Ladder	-
Rechtsbijstand	alle	Chain Ladder	-
Reisverzekering	alle	Chain Ladder	-
Brand	alle	Chain Ladder	-
Ongevallen	alle	Chain Ladder	-

Discontering

Voor de verdiscontering van de kasstromen is de risicovrije rentecurve per 31-12-2022 van EIOPA gebruikt. Deze rentecurve voldoet aan de Solvency II specificaties. Voor SOM is er geen sprake van gebruik van de volatility adjustment, matching adjustment of overgangsregelingen, omdat deze regelingen voornamelijk van toepassing zijn op langlopende verplichtingen.

Homogene risicogroepen

De technische voorziening wordt bepaald per homogene risicogroep. Er zijn 40 productgroepen waarvoor SOM zelf het risico draagt. Er is derhalve sprake van 8 homogene risicogroepen, namelijk:

- Motor WA
- Aansprakelijkheid (zakelijk en particulier)

- Motor Casco
- Overige (LoB Brand)
- Rechtsbijstand
- Reisverzekeringen
- Brand
- Ongevallen

SOM verwacht op voorhand geen hele andere uitloop patronen bij de verschillende soorten doelgroepen en producten binnen deze homogene risicogroepen. Bovendien worden de shadedriehoeken bij verder opsplitsing mogelijk te klein om zinvolle statistische analyses uit te voeren. De shadedriehoeken voor risicogroepen 1 en 2 (Motor WA en Aansprakelijkheid) zijn wel gesplitst in schades tot € 50.000 en schades boven de € 50.000, omdat dit schades zijn waarvoor een ander uitloop patroon wordt verwacht. Met deze opsplitsingen wordt voldaan aan de Solvency II specificaties, en worden de berekeningen op het niveau van homogene risicogroepen uitgevoerd³.

Contractgrenzen

De best estimate van de premievoorziening op Solvency II wordt qua methodiek op een andere wijze bepaald dan de premievoorziening op de jaarrekening balans. De best estimate van de premievoorziening bestaat uit een schatting van de toekomstige lasten verminderd met de toekomstige baten van de bestaande contracten binnen de contractgrens (eng: contract boundary⁴).

Bestaande contracten zijn alle lopende polissen op de rapportagedatum, polissen die per 1-1-2023 geprolongeerd zijn en nieuwe polissen waarvan op de rapportagedatum bekend is dat SOM partij is geworden in het contract⁵. Deze polissen worden meegenomen in de berekening van de premievoorziening voor de volledige duur tot aan de contractgrens. Als contractgrens is aangenomen de eerstkomende hoofdpremievervaldatum na de waarderingsdatum. Reden hiervan is dat alle contracten 1-jaarscontracten zijn. Bij de berekening van de premievoorziening wordt ook rekening gehouden met klantgedrag⁶. Een deel van de polissen zal eerder dan de contractvervaldatum royeren.

De kasstromen in de premievoorziening moeten gesplitst worden naar de bruto kasstromen en kasstromen die met herverzekering samenhangen. De *uitgaande bruto kasstromen*⁷ zijn alle kosten die SOM moet maken tot de eerstkomende contractgrens voor een polis en de uitkeringen die SOM moet doen voor schaden die vallen tot de contractgrens van de polis. In deze kosten dient rekening gehouden te worden met schadebehandelingskosten, vermogensbeheerskosten, acquisitiekosten en bedrijfskosten. Alle *inkomende bruto kasstromen*⁸ zijn premies tot de contractgrens. Alle *uitgaande herverzekerde kasstromen* zijn premies die worden afgedragen aan de herverzekeraar, op de onverdiende premievoorziening en de premies tot de contractgrens. Alle *inkomende herverzekerde kasstromen* zijn de betalingen van schades die SOM krijgt van de herverzekeraar, op de onverdiende premievoorziening en de premies tot de contractgrens.

Berekening risicomarge

SOM heeft de risicomarge bepaald met behulp van een vereenvoudigde cost of capital methode, namelijk simplificatie methode 1. De berekening volgens deze methodiek leidt tot een risicomarge van € 630k (2021: € 705k). Deze is voor zowel de schadevoorziening als de premievoorziening.

De risicomarge is een onderdeel dat berekend wordt met behulp van de Solvency tool van Arcturus. Zowel de formules als de parameters in deze tool zijn conform de uitvoeringsverordening. Op de tool die gebruikt is voor de berekening van SOM is een externe audit uitgevoerd in januari 2023. Uit deze uitgevoerde audit zijn geen bevindingen gekomen die grote impact hebben. Daarnaast doorloopt de interne ontwikkeling van de tool een uitgebreid review proces voordat de tool wordt opgeleverd.

³ Zie artikel 34 uit de gedelegeerde verordening van 10-10-2014

⁴ Zie artikel 18 uit de gedelegeerde verordening van 10-10-2014

⁵ zie richtsnoer 72b artikel 1.128 EIOPA_EIOPA-BoS-14-253-Final report_Governance

⁶ Zie artikel 26 uit de gedelegeerde verordening van 10-10-2014

⁷ Zie artikel 28 uit de gedelegeerde verordening 10-10-2014

⁸ Zie artikel 28 uit de gedelegeerde verordening 10-10-2014

6.4 Informatie over de waardering van andere verplichtingen

Belastinglatentie

De voorziening voor latente belastingen betreft latent verschuldigde vennootschapsbelasting als gevolg van tijdelijke verschillen tussen de bedrijfseconomische en fiscale waardering van de beleggingen. De voorziening voor belastingen is opgenomen voor de nominale waarde en berekend tegen een tarief van 25,8%.

Deze post is onder SII samen met het kern vermogen een saldopost. Het is de voorziening voor uitgestelde belasting op de jaarrekening balans plus de verschillen tussen de jaarrekening en SII waardering afgerekend tegen een belastingpercentage van 25,8%. Omdat het verschil van de verschillende balansposten een stijging van het eigen vermogen tot gevolg heeft, stijgt de balanspost voorziening voor uitgestelde belasting op de marktwaardebalans ten opzichte van de jaarrekeningbalans.

Overige schulden

De kortlopende schulden worden voor beide balansen gewaardeerd op nominale waarde.

6.5 Overige materiële informatie

Er zijn geen bijzondere zaken te melden met betrekking tot de Solvency II waardering, waarvan de impact mogelijk materiële consequenties zouden kunnen hebben.

7. Kapitaalbeheer

7.1 Hoofdpijnen van het kapitaalbeleid

In het kapitaalbeleid van SOM zijn de hoofdpijnen uitgewerkt met betrekking tot de minimaal gewenste normsolvabiliteit en de streefsolvabiliteit. De normsolvabiliteit is bepaald op 150% van de solvabiliteitskapitaalvereiste. De streefsolvabiliteit bedraagt 200% van de SCR.

Aan de 150% eis liggen diverse doelstellingen en overwegingen ten grondslag. Deze overwegingen zijn onder meer:

- onzekerheid omtrent de ontwikkeling van de wet- en regelgeving;
- het streven om altijd boven de interne en externe interventiegrenzen te blijven;
- vertrouwen uitstralen naar de klanten van de verzekeraar
- vertrouwen uitstralen naar de toezichthouders
- eisen opgelegd door of verwachtingen van leden
- dividendbeleid

In het kapitaalbeleid wordt voorts ingegaan op de mogelijkheden van de verzekeraar om risico's te verminderen en eventueel extra kapitaal aan te trekken, mochten de interne interventiegrenzen worden bereikt.

7.2 De solvabiliteit van SOM

De solvabiliteit van SOM is in het boekjaar toegenomen tot 295% (2021: 279%). De ontwikkeling van de solvabiliteit kan als volgt worden toegelicht:

In € x 1.000	31-12-2022	31-12-2021	31-12-2020
Minimum Capital Requirement (MCR)	4.000	3.700	3.700
Solvency Capital Requirement (SCR)	4.803	4.816	4.679
Kernvermogen marktwaarde voor aanpassingen	14.896	14.638	14.115
In aanmerking komend vermogen ter dekking MCR	14.161	13.429	12.908
In aanmerking komend vermogen ter dekking SCR	14.161	13.429	12.908
Solvabiliteitsratio SCR	295%	279%	276%
Solvabiliteitsratio MCR	354%	363%	349%

De solvabiliteitsratio ten aanzien van de MCR bedraagt 354% (2021: 363%). De solvabiliteitsratio voldoet hiermee ruimschoots aan de eisen conform de solvency II-specificaties en aan de eigen interne normen.

De wijzigingen in vergelijking met vorig jaar zijn:

- De MCR is evenals afgelopen jaar gelijk aan de (absolute) ondergrens, deze ondergrens bedraagt ultimo 2022 € 4.000k (2021: € 3.700k). Per 19 oktober 2022 zijn de nominale AMCR-bedragen verhoogd (dit gebeurt elke vijf jaar).
- Het in aanmerking komend vermogen is gestegen (5%)

7.3 De ontwikkeling van de SCR en de MCR

Benodigde solvabiliteit "Solvency II"				
In € x 1.000	31-12-2022	31-12-2021	Mutatie	In pct
Renterisico	76	81	-5	-6%
Aandelenrisico	339	538	-199	-37%
Vastgoedrisico	4	18	-14	-77%
Credit spreadrisico	244	337	-93	-28%
Valutarisico	347	455	-108	-24%
Concentratierisico	112	161	-49	-30%
Diversificatie effecten	-431	-583	152	-26%
SCR Marktrisico	691	1.006	-315	-31%
Premie- en reserverisico	2.349	2.407	-58	-2%
Vervalrisico	414	440	-26	-6%
Catastroferisico	2.186	2.108	78	4%
Diversificatie effecten	-1.339	-1.354	15	-1%
SCR Schade	3.610	3.602	8	0%
Zorg als Schade Premie- en reserverisico	87	54	33	62%
Zorg als Schade Vervalrisico	45	20	25	127%
Zorg Catastroferisico	-	-	-	-
Diversificatie effecten	-34	-16	-18	109%
SCR Zorg	98	57	41	71%
SCR Tegenpartijrisico	1.352	1.259	93	7%
SCR Risico van immateriële activa	-	-	-	-
Totaalniveau diversificatie effecten	-1.056	-1.168	112	-10%
BSCR (som van alle subtotalen minus de diversificatie effecten op totaalniveau)	4.695	4.756	-61	-1%
SCR Operationeel risico	834	801	33	4%
Correctie in verband met belasting	-725	-741	16	-2%
Verhoging om minstens op niveau MCR te komen	-	-	-	-
Maximum van SCR en MCR	4.803	4.816	-13	-

Over de kapitaalpositie:

- Voor SOM geldt per ultimo 2022 dat de SCR groter is dan de MCR, waardoor de vereiste solvabiliteit gelijk is aan de SCR.
- De solvabiliteitsratio (SCR-ratio) van SOM ultimo 2022 bedraagt 295% en voldoet hiermee ruimschoots aan de SII-eisen. De ratio is ten opzichte van vorig jaar (279%) gestegen
- De solvabiliteitsratio ligt boven de interne norm van 150% en de streefsolvabiliteit van 200%, zoals gesteld in het kapitaalbeleid van SOM.

De wijzigingen in de solvabiliteitsratio bestaan uit:

- De kapitaalsvereiste (SCR) is gedaald met 0%,
- Het in aanmerking komend vermogen is gestegen met 5%.
- Het kernvermogen van de verzekeraar voordat hierop aanpassingen zijn gedaan (voorzienbaar dividend) is groter dan het in aanmerking komend vermogen. Er is geen aanvullend vermogen (evenals vorig jaar).

De daling van de SCR (0%) kan grotendeels verklaard worden door de volgende effecten:

- Het kapitaalvereiste voor het marktrisico is in 2022 met € 316k afgenomen. Met name de kapitaalvereisten voor het aandelenrisico, het kredietrisico en het concentratierisico zijn afgenomen. Dat de verschillende marktrisico's zijn afgenomen komt door een forse daling van de waarde van de aandelen (inclusief aandelen in andere valuta) en door een afname in de schokparameter voor bijvoorbeeld het aandelenrisico per 2022Q4 (ten opzichte van ultimo 2021).
- Het schadeverzekeringstechnisch risico is nagenoeg gelijk gebleven. Binnen deze module zien we dat het Premie- en reserverisico is afgenomen als gevolg van een veel hogere verdiscontering, het royementsrisico is licht afgenomen als gevolg van een iets verminderde winstverwachting en het catastroferisico is toegenomen als gevolg van de groei van de portefeuille en indexering van verzekerde sommen.
- De belastingcorrectie is in 2022 met € 16k toegenomen (minder correctie). Hoewel de winst over 2022 en daarmee de carry back met aanzienlijk meer is afgenomen ten opzichte van het jaar ervoor, wordt de beperkte toename veroorzaakt door een veel hogere herwaardering van de jaarrekening eigenvermogen naar Solvency II marktwaardering. De belangrijkste oorzaak ligt in het veel hogere effect van verdiscontering. Op jaarrekeninggrondslagen wordt de voorziening nominaal overgenomen en onder Solvency II is er als gevolg van verdiscontering per 2022Q4 een forse afslag op de voorzieningen. Dit verschil wordt als latente belastingverplichting onder Solvency II opgevoerd.

7.4 De structuur, het bedrag en de kwaliteit van het eigen vermogen

Het eigen vermogen onder SII bestaat bij SOM volledig uit beschikbaar Tier 1-vermogen en komt volledig in aanmerking om de minimum kapitaalvereiste (MCR) en solvabiliteitsvereiste (SCR) te dekken.

Onderstaande tabel toont het verschil tussen de jaarrekening en het Solvency II kernvermogen:

In € x 1.000	31-12-2022	31-12-2021
Jaarrekening kernvermogen	13.764	13.960
Waarderingsverschillen SII en jaarrekening:		
Beleggingen	-	
Voorziening herverzekering	-7.371	-4.584
Verzekeringsverplichtingen	8.896	5.497
Latente belastingen	-393	-236
Overig	-	-
Solvency II kernvermogen	14.896	14.638
Vershil / reconciliatiereserve	1.132	677
Voorzienbaar dividend	735	1.209
Solvency II kernvermogen na voorzienbaar dividend	14.161	13.429

Het eigen vermogen op Solvency II grondslagen staat geheel ter beschikking van de vennootschap. Er is geen sprake van aanvullende vermogenscomponenten zoals garanties, toezeggingen of niet volgestort kapitaal.

Er wordt rekening gehouden met een dividend ad 75% van de netto jaarwinst op jaarrekeninggrondslagen over 2022 in het beschikbaar vermogen ter dekking van de SCR.

7.5 Overige gegevens

Er zijn geen overige belangrijke aandachtspunten rondom het eigen vermogen en de kapitaalsvereisten.

